

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Raport privind identificarea incidentelor cu cea mai mare probabilitate de a genera valuri de ură

Raport redactat de ActiveWatch
cu date suplimentare colectate de Agenzia di Promozione Integrata per i Cittadini in Europa (APICE) și Neue Deutsche Medienmacher e.V. (NdM)

Martie 2021

Acest proiect este finanțat de Programul pentru Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (2014 - 2020) și de Consiliul Europei. Acest document reprezintă doar punctele de vedere ale autorului și este doar responsabilitatea acestuia. Comisia Europeană și Consiliul Europei nu acceptă nicio responsabilitate pentru utilizarea ce se poate atribui informațiilor conținute de acesta.

Cuprins

I.	Prezentare generală.....	4
II.	Scopul studiului	5
III.	Metodologie.....	6
IV.	Constatările studiului.....	7
1.	România.....	7
	Diagrama 1 – Localizarea evenimentului.....	8
	Diagrama 2 – Postări în rețelele sociale cu comentarii ce instigă la ură	10
	Diagrama 3 – Procentul de comentarii ce instigă la ură din postările din rețelele sociale.....	10
	Diagrama 4 – Postări cu mesaje CAN în funcție de incidența amenințărilor percepute	11
	Diagrama 5 – Postări pe rețele sociale cu comentarii instigatoare la ură.....	11
	Diagrama 6 – Procentul de comentarii instigatoare la ură pe rețeaua socială	12
2.	Germania.....	13
	Diagrama 7 – Postări generate de utilizatori ce folosesc discurs de instigare la ură pe rețelele sociale	15
	Diagrama 8 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale	16
	Diagrama 9 – Postări cu mesaje CAN	17
	Diagrama 10 – Postări cu discurs de instigare la ură ale utilizatorilor de rețele sociale în funcție de relația cu țara în care a avut loc evenimentul	17
	Diagrama 11 – Postări pe rețele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură în funcție de caracteristicile duble percepute de făptaș.....	18
	Diagrama 12 – Postări cu mesaje CAN	18
	Diagrama 13 – Postări generate de utilizatori care instigă la ură pe rețelele sociale	19
	Diagrama 14 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale	20
	Diagrama 15 – Postări generate de utilizatori cu discurs de instigare la ură pe rețelele sociale ..	21
	Diagrama 16 – Postări pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură.....	21
3.	Italia.....	22
	Diagrama 17 – Postări pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare a ură	23
	Diagrama 18 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale	24
	Diagrama 19 – Postări cu mesaje CAN	25
	Diagrama 20 – Postări cu mesaje CAN în funcție de amenințările percepute.....	26
	Diagrama 21 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale în funcție de caracteristicile percepute	27
	Diagrama 22 – Procentul de mesaje CAN din postările valuri CAN este prezent în funcție de caracteristicile percepute	27
	Diagrama 23 – Postări generate de utilizatori cu discurs de instigare la ură pe rețelele sociale ..	28
	Diagrama 24 – Postări de pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură	29
V.	Concluzii generale ale studiului.....	30
	Anexa 1: Informații suplimentare despre membrii consorțiului pentru proiectul „WE CAN for human rights speech”.....	33
	Anexa 2 Studiu asupra discursului de instigare la ură care devine viral – metodologia de colectare a datelor –	34

I. Prezentare generală

Corpul de monitorizare a discriminării din cadrul Consiliului Europei, [Comisia Europeană Împotriva Rasismului și a Intoleranței \(European Commission Against Racism and Intolerance - ECRI\)](#), în cursul ultimului ciclu de monitorizare, a determinat faptul că discursul rasist, xenofob și populist este în creștere pe tot cuprinsul statelor membre ale Consiliului Europei care include statele membre ale UE.

Aliniat cu [Recomandarea nr 15 din Politicile Generale ale ECRI pentru Combaterea Discursului de Instigare la Ură](#), este nevoie de mai mult decât de legislație pentru a respinge discursul de instigare la ură, o abordare coerentă și cuprinzătoare incluzând folosirea contradiscursului, sporirea gradului de conștientizare și eforturi educaționale.

[Campania pentru tineret Mișcarea Fără Discursuri de Instigare la Ură – No Hate Speech Movement – NHSM – \(2013 - 2018\)](#) a Consiliului Europei a fost esențială în sporirea gradului de conștientizare, în mobilizarea societății civile și dezvoltarea instrumentelor educaționale pentru prevenirea și contracararea discursului de instigare la ură. În urma evaluării campaniei, comitetele și activiștii NHSM la nivel național și-au exprimat nevoia de sustenabilitate, consolidarea capacităților suplimentare și a unei colaborări intensificate în rețea pentru a-și putea consolida activitatea și a-și putea îmbunătăți acțiunile împotriva discursului de instigare la ură folosind relatări eficiente alternative și de contracarare care vorbesc despre drepturile omului în mediul *on* și *offline*.

Proiectul "[WE CAN for human rights speech](#)" are ca scop întrunirea acestor nevoi, proiectul fiind finanțat de Programul Uniunii Europene pentru Drepturi, Egalitate și Cetățenie (2014 - 2020) și de Consiliul Europei. Acesta este în curs de implementare începând din februarie 2020 până în ianuarie 2022, de către un consorțiu de parteneri: Active Watch, APICE, CEJI, și Neue Deutsche Medienmacher e.V. (NdM), condus de Unitatea Consiliului Europei Împotriva Discursului de Instigare la Ură și de Cooperare (mai multe informații despre parteneri pot fi găsite în Anexa I).

Proiectul are ca scop:

- să ajute organizațiile și pe tinerii activiști care luptă împotriva discursului de instigare la ură să devină mai eficienți, punându-le la dispoziție unelte ușor de utilizat (dezvoltate cu ajutorul studiilor ce au la bază dovezi și materiale simplificate și actualizate generate de Mișcarea Împotriva Discursului de Instigare la Ură) și cu instrucțiuni.
- să consolideze cooperarea dintre aceste organizații și activiștii la nivel European și să ajute la dezvoltarea unor noi parteneriate cu societățile de social media, alte rețele ale ONG-urilor și ale autorităților naționale.

Între februarie și noiembrie 2020, consorțiul a condus un studiu pe tema identificării situațiilor cu cea mai mare probabilitate de a genera valuri de instigare la ură și pe tema sincronizării și a căilor de angajare în relatări alternative și de contracarare pentru a avea un impact maxim.

Scopul acestui studiu este de a ajuta activiștii și ONG-urile să fie gata de acțiune și să devină mai eficienți în activitățile împotriva discursului de instigare la ură. De asemenea, studiul va veni în sprijinul dezvoltării de instrumente și cursuri pentru analizarea discursului de instigare la ură, dezvoltării relatărilor bazate pe drepturi și strategii de comunicare ce ar trebui să fie disponibile în primăvara anului 2021.

Metodologiile de studiu au fost redactate înainte de pandemie de COVID-19 și apoi au fost adaptate pentru a ține cont de noua situație și de potențialele valuri de instigare la ură. Perioada studiului a fost extinsă de la o durată inițială de 6 luni la 10 luni pentru a urmări potențialele noi tendințe asociate cu COVID-19.

II. Scopul studiului

Discursul de instigare la ură a devenit un fenomen online omniprezent, generând ceva mai mult decât o preocupare pentru organele de reglementare și platformele de social media precum și pentru Organizațiile Non-Guvernamentale (ONG-uri) și activiștii care încearcă să-l combată. Strategiile de restrângere a fenomenului pot fi foarte pe larg împărțite în trei categorii: cele care se bazează pe a lua atitudine împotriva vorbitorului (prin sancțiuni administrative, civile sau penale sau prin limitarea activității vorbitorului pe platformele sociale când încalcă termenii și condițiile acestora), cele ce au ca scop cenzurarea expresiilor (dintre care, cea mai des întâlnită formă este ștergerea conținutului de pe platformele de social media) și cele care se bazează pe comunicare, fie pentru a oferi noi perspective asupra situației / victimelor mesajelor de ură (de asemenea cunoscute drept strategii de discurs alternativ) sau pentru a demonta argumentele folosite de relatarea de instigare la ură (de asemenea cunoscute drept contra-discurs).

Deși strategiile care se bazează pe pedepsirea vorbitorilor sau pe cenzură oferă rezultate cuantificabile pe termen scurt, acestea tind să fie mai puțin eficiente pe termen lung. Unele motive pentru acest lucru sunt: conținutul care a fost eliminat tinde să revină rapid pe alte platforme și pe alte site-uri web, și faptul că mulți vorbitori găsesc căi de ocolire a mecanismului menit să restricționeze discursul de instigare la ură. Mai mult, uneori aceste tipuri de acțiuni pot chiar contribui la radicalizarea publicului, transformându-i pe instigatorii la ură în martiri sau victime ale corectitudinii politice.

Dintre cele trei tipuri de strategii, considerăm că cea care se bazează pe mai multă comunicare este cea mai eficientă atunci când țintim rezultate pe termen lung, deoarece este cea care are cel mai mare potențial de a schimba într-adevăr perspectiva publicului și, prin urmare, de a neutraliza efectele discursului de ură. Din păcate, există două provocări în aplicarea acestei strategii. Întâi de toate, succesul unei astfel de strategii e dependent de experiența comunicatorului privind construirea și diseminarea unor mesaje puternice și convingătoare către publicul țintă. Cu alte cuvinte, este un proces mai dificil decât raportarea unei postări sau depunerea unei plângeri împotriva unui extremist. În al doilea rând, sincronizarea tipului de strategie (discursuri de contracarare sau discursuri alternative) cu momentul în timp și cu convingerile publicului poate fi de asemenea extrem de dificilă.

De aceea, un sistem de „avertizare timpurie” care să le ofere activiștilor un indiciu cu privire la momentul în care un val de ură este pe cale să lovească le-ar spori șansele de folosire a discursului potrivit la momentul potrivit pentru publicul potrivit. Și deși nu există nicio cale de a prezice cu acuratețe momentele în care *influencerii* decid să-și exprime în mod spontan convingerile de ură, se poate remarca cu ușurință că valurile de ură online tind să fie corelate cu evenimentele ce se petrec în lumea reală.

Studiul efectuat în proiectul nostru a avut ca scop să încerce să identifice caracteristicile specifice care îi sunt necesare unui eveniment pentru ca acesta să genereze un val de ură online. Am colectat date din 3 țări (România, Germania și Italia) și am încercat să identificăm tendințele naționale cât și pe cele trans-naționale.

III. Metodologie

Metodologia studiului se bazează în principal pe teoria fundamentată care implică mai întâi colectarea și apoi analizarea datelor. Pentru a ajunge la concluziile pe care le-am tras, mai întâi am colectat datele în decursul primăverii și verii anului 2020, axându-ne pe postările de pe rețelele sociale cu privire la evenimentele care au implicat grupurile sociale ce sunt de obicei în vizorul discursurilor de ură online: minoritățile de etnie romă, minoritățile sexuale și de gen, evreii, musulmanii și în cazul României, minoritățile de etnie maghiară.

Fiecare partener din cadrul studiului a colectat date folosind propriile sale metode:

- În România, ActiveWatch a folosit serviciul de extragere a datelor ZeList Monitor. Conținutul de social media de pe paginile românești de Facebook și Twitter și conturile de Instagram a fost extras pe bază unor cuvinte cheie (denumiri peiorative pentru grupurile sociale luate în vizor de discursurile de ură)
- În Germania și Italia, conținutul a fost extras manual de personalul din cadrul NDM și respectiv, APICE. O parte din acest conținut a fost identificat de rețeaua de activiști ai NDM și APICE, și o parte a fost identificat folosind căutări după cuvinte cheie.

Conținutul care se referea la evenimente care implicau grupurile sociale de interes pentru cercetarea noastră a fost păstrat, iar toate celelalte conținuturi au fost eliminate. Apoi, fiecare dintre evenimente a fost descris în funcție de următoarele caracteristici:

- Descriere (ce s-a întâmplat)
- Aria de acoperire a evenimentului (locală / regională / națională / europeană / alta)
- Amenințarea percepută generată de eveniment
- Amenințarea materializată generată de eveniment
- Numărul de caracteristici ale victimelor directe ale evenimentului
- Caracteristicile persoanelor prezentate de narațiunile de ură ca agresori (potențiali implicați în eveniment)
- Contextul în care a avut loc evenimentul

De asemenea, discursul public din social media asociat fiecăruia dintre evenimentele identificate a fost codat după următoarele caracteristici:

- Numărul aproximativ de postări din social media care acoperă evenimentul (gradul de acoperire)
- Cel mai probabil public pentru mesaje (doar în acele cazuri în care acest lucru s-a putut deduce)
- Măsura în care postările din social media care au fost identificate au conținut un discurs de instigare la ură
- Rata la care comentariile la postările din social media au conținut un discurs de instigare la ură
- Tipurile de *influenceri* implicați în generarea de emoții negative față de grupurile luate în vizor de discursul de instigare la ură
- Măsura în care discursurile de contracarare și cele alternative au fost folosite

Limitările studiului nostru au în principal a face cu modalitatea în care datele au fost colectate și „codate” de parteneri. Utilizarea instrumentului de extragere a conținutului online în România a permis identificarea unui număr mai mare de evenimente, dar a avut un număr mai mic de mesaje de ură asociate acestora. De asemenea, metoda românească de colectare a datelor a permis doar monitorizarea „conturilor profesionale”, nu și pe cele ale persoanelor private, lucru care de asemenea poate explica natura în general lipsită de „instigare la ură” a postărilor în sine (nu a comentariilor). În Germania și Italia, însă, metodologia de colectare a datelor a permis și o explorare a conturilor considerate ca de

obicei „suspecte” atunci când vine vorba de difuzarea online a discursurilor de instigare la ură. Rezultatul este un număr mai mic de evenimente, dar o incidență mai mare a discursurilor de instigare la ură.

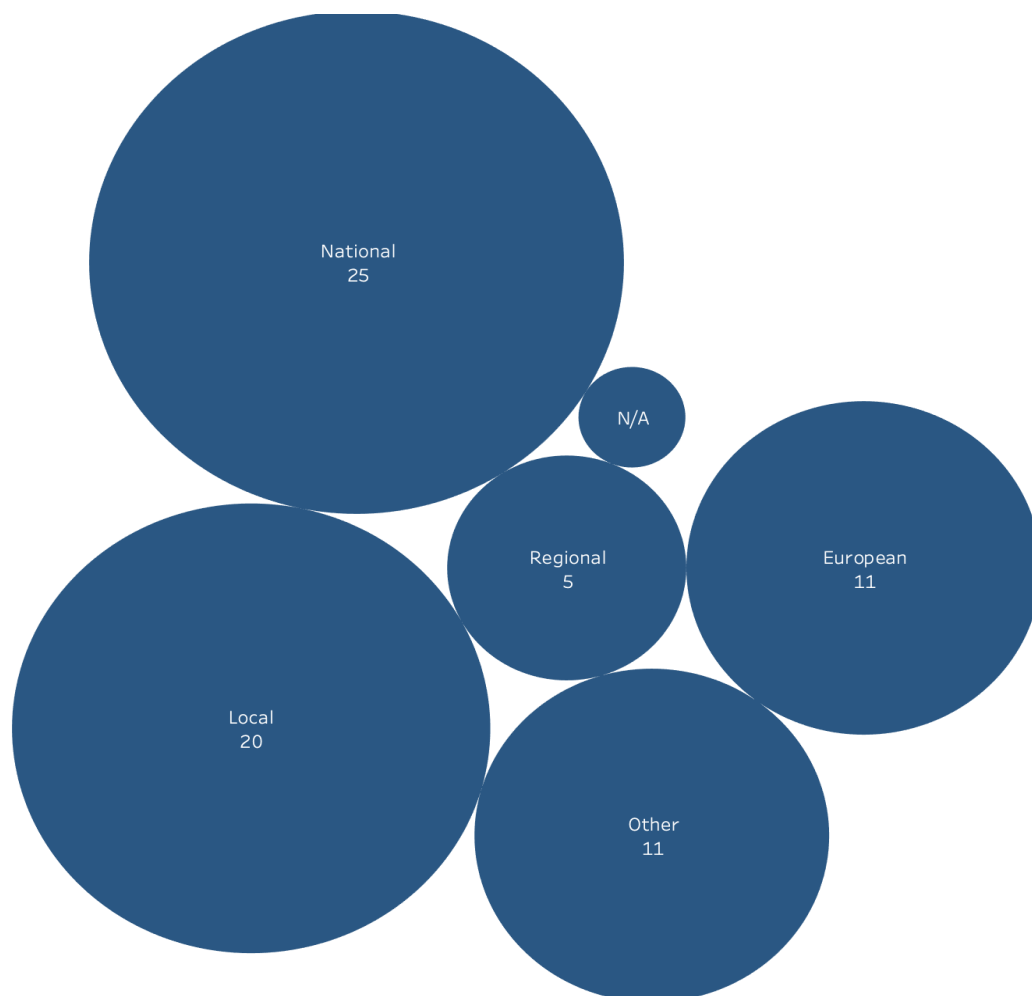
În ceea ce privește codarea datelor, limitările principale au fost generate de natura hibridă calitativ – cantitativă a studiului care a dus la necesitatea partenerilor de a armoniza modul în care au interpretat conținutul identificat. Pentru a ajunge la această armonizare, metodologia internă de studiu a inclus un „manual al cercetătorului” cu explicații despre cum trebuie completată grila de codificare. De asemenea, în timpul întâlnirilor consorțiului dedicate componentei de studiu, această chestiune a fost unul dintre subiectele de discuție și au fost examinate câteva exemple de codificare. Totuși, credem că nu s-a ajuns la o armonizare completă a interpretării datelor, în principal din cauza diferențelor de limbă, a contextului cultural și a numărului de membri ai personalului și de voluntari care au lucrat la studiu.

IV. Constatările studiului

1. România

Au fost identificate și analizate 73 de evenimente pentru capitolul de studiu dedicat situației din România. Aceste evenimente au generat sute de postări, vasta lor majoritate fiind pe Facebook, și mii de comentarii.

Diagrama 1 – Localizarea evenimentului

Legendă:
National = Național
Regional = Regional
European = European
Local = Local
Other = Alta

Ura este rar întâlnită în postările reale de pe rețelele sociale, fiind mai răspândită în comentariile postărilor. Această constatare ar trebui însă privită cu scepticism deoarece metodologia de colectare a datelor pentru România (folosind un instrument software de extragere a conținutului de pe paginile de Facebook și nu de pe profilurile indivizilor) le-a permis cercetătorilor accesul în principal la conținut produs de profesioniști în comunicare, oameni care fie sunt mult mai preocupați să respecte normele deontologice sau sunt foarte competenți în a ambala ura într-un mod care-i protejează în fața consecințelor legale de încălcare a legii naționale cu privire la discursul de instigare la ură.

Interesant, evenimentele care au loc și sunt acoperite de conturi de social media cu un public din regiunea istorică Transilvania, au tendința de a genera și mai mult discurs de instigare la ură decât cele din alte regiuni din România.

Postările care descriu evenimente ce implică sau privesc comunitatea LGBT au avut o probabilitate mai mare de a fi distribuite de un număr mai mare de oameni decât postările care descriu evenimente asociate oricărui alt grup minoritar (29% dintre evenimentele asociate chestiunilor LGBT au fost distribuite fiecare de peste 100 de conturi – unele dintre

acestea au fost distribuite chiar de mii de conturi, în timp ce doar 11% dintre postările referitoare la romi și niciuna dintre postările referitoare la minoritățile maghiară sau evreiască nu au întrunit o asemenea atenție). Acest lucru poate fi explicat parțial de faptul că atât suporterii LGBT cât și grupurile conservatoare ce se opun drepturilor LGBT sunt bine organizate în România și, prin urmare, tind să distribuie rapid conținutul, într-o manieră coordonată, imediat ce acesta a fost publicat. Ce a mai fost interesant este că majoritatea oamenilor care distribuie mai departe conținutul, o fac doar distribuind link-ul către articole și nu scriu nicio descriere. Alte două consecințe ale existenței acestor două comunități foarte bine organizate (cea progresistă și cea conservatoare) sunt că (1) postările despre chestiunile LGBT au avut o probabilitate mai mare să strângă procente mari de instigare la ură în secțiunea de comentarii decât cele care au avut în vizor postările despre romi și (2) postările despre chestiunile LGBT au avut de asemenea o probabilitate mai mare să conțină discursuri de contracarare sau alternative, fie în sine sau la secțiunea comentarii.

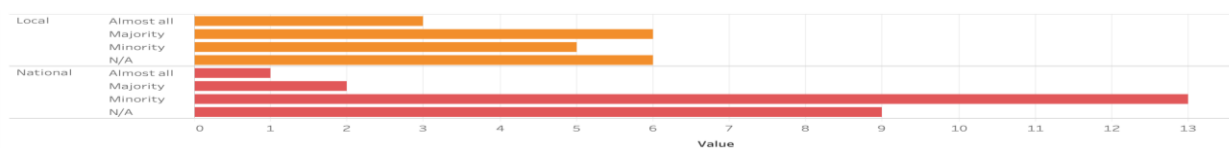
Evenimentele care au fost asociate cu un grad mai mare de instigare la ură față de comunitatea LGBT au avut de a face cu acțiuni ce pot fi interpretate de conservatori ca fiind amenințări la adresa stilului tradițional de viață (căsătoriile între persoane de același sex, adopțiile de către persoane homosexuale, acceptarea publică a minorităților sexuale). Când a fost vorba de evenimentele asociate minorităților de etnie romă, cele care au generat gradul cel mai mare de instigare la ură au avut legătură cu descrierile de furturi sau acte de violență fizică. Amândouă aceste constatări sunt compatibile cu stereotipurile și prejudecățile existente în societatea românească cu privire la aceste două grupuri vulnerabile în fața discursurilor de instigare la ură. În cazul postărilor de ură împotriva minorității maghiare, principalele preocupări exprimate de comentatori au fost asociate cu posibila discriminare a minorităților de etnie română în zonele unde maghiarii reprezintă o majoritate locală. De asemenea, multe postări cu discurs de instigare la ură au făcut referire la presupusa dorință a maghiarilor de a lua Transilvania din România, un stereotip comun cu referire la minoritatea maghiară din România și însăși Ungaria, ca țară.

O altă constatare foarte interesantă are legătură cu localizarea evenimentelor care au generat cea mai mare pondere de instigare la ură. În cazul comunității LGBT, evenimentele care au avut loc în afara României (fie în EU sau în altă parte) au avut o probabilitate mai mare de a genera discurs de instigare la ură decât evenimentele care au avut loc în România. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că grupurile conservatoare percep mișcarea pentru drepturile LGBT ca fiind acum într-un stadiu incipient în România și „importată” de grupurile de presiune din afara țării. Acest lucru este compatibil cu discursul conform căruia nu au existat minorități sexuale în societatea românească tradițională și că minoritățile sexuale sunt inventate de grupările radicale de stânga (numite „neo-marxiste” de grupurile conservatoare românești).

În general, dar în special atunci când au fost implicați membrii comunității rome, evenimentele care au avut loc la nivel local au avut o probabilitate mai mare de a genera comentarii care să conțină instigare la ură decât cele care au avut loc la nivel național sau european sau la nivel mondial. Acest lucru este confirmat atât de procentul de postări din social media care au conținut comentarii instigatoare la ură, și de proporția de comentarii instigatoare la ură la adresa acestor postări.

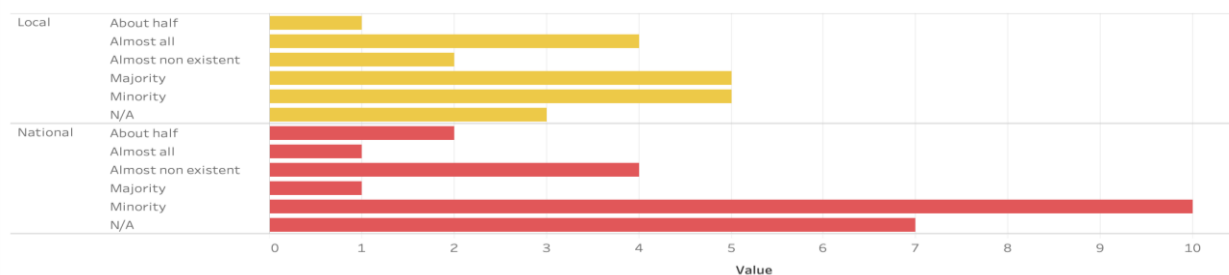
Ce sugerează acest lucru este că proximitatea evenimentelor față de cititori influențează puternic probabilitatea ca aceștia să fie declanșați emoțional și ca aceștia să se angajeze în instigarea la ură. Acest lucru este sprijinit și de faptul că, deși evenimentele naționale au avut tendința de a genera ceva mai multe postări care să conțină discurs de instigare la ură decât evenimentele locale (a se vedea graficul de mai jos), comentatorii nu au reacționat la acestea la fel de des cum au reacționat la cele locale.

Diagrama 2 – Postări în rețelele sociale cu comentarii ce instigă la ură

Local = local
 National = național
 Almost all = aproape toate
 Majority = majoritate
 Minority = minoritate
 N/A = nu este cazul
 Value = valoare

Diagrama 3 – Procentul de comentarii ce instigă la ură din postările din rețelele sociale

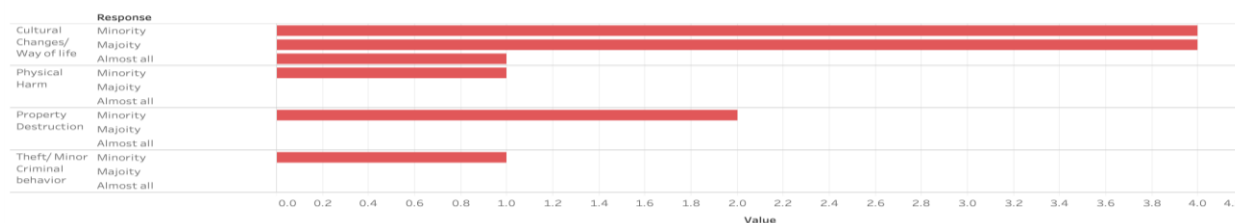

Local = local
 National = național
 Almost all = aproape toate
 Majority = majoritate
 Minority = minoritate
 N/A = nu este cazul
 About half = aproape jumătate
 Almost non-existent = aproape inexistent

Tipul de amenințare potențială percepută ce a fost asociat cu cele mai înalte niveluri de discurs de instigare la ură a fost cel despre furt, sau comportamente delincvente minore. Cu toate acestea, conform datelor colectate, 41% dintre evenimentele asociate cu furtul sau cu comportamentele delincvente minore au generat postări cu discurs de instigare la ură într-o majoritate de cazuri, prin comparație cu 30% pentru evenimentele asociate cu schimbările culturale sau ale stilului de viață. Însă, toate evenimentele asociate cu acest tip de amenințare au implicat membri ai comunității rome, și astfel se poate ca nu această amenințare în sine să stimuleze mesaje de instigare la ură, ci mai degrabă a fost exprimată ură la adresa comunității rome.

De asemenea, din punctul de vedere al amenințărilor percepute asociate cu evenimentele, cele mai scăzute niveluri de instigare la ură au fost corelate cu amenințările percepute drept modificare culturală sau modificări ale stilului de viață. Acest lucru a fost în mod special adevărat când a fost vorba de procentul de instigare la ură din postările care au discutat aceste evenimente. Aici am observat nu doar acest lucru, ci și cele mai înalte niveluri de discursuri de contracarare sau alternative. Este important să reținem că toate evenimentele din această categorie au avut în centru membri ai comunității LGBT sau ai minorității maghiare, și de asemenea, așa cum am menționat mai sus, se poate ca motivul real al acestui sprijin solid să fie faptul că aceste comunități și suporterii lor sunt mai activi online.

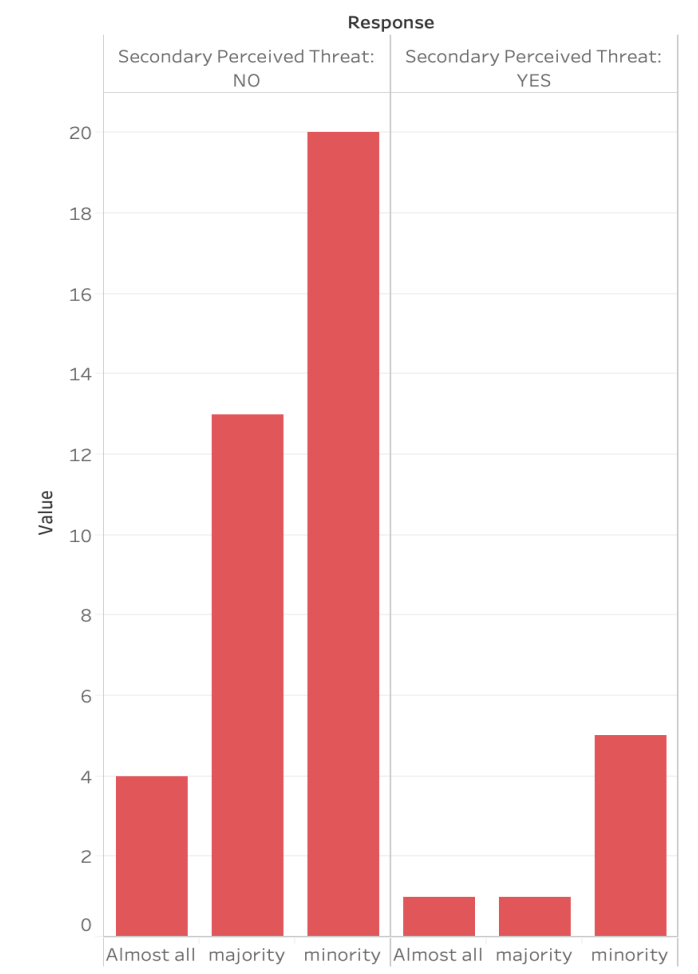
Diagrama 4 – Postări cu mesaje CAN în funcție de incidența amenințărilor percepute

Cultural changes / Way of life = Modificări culturale / ale stilului de viață
Physical harm = leziuni corporale
Property Destruction = distrugerea proprietății
Theft / Minor Criminal Behaviour = furt / comportament infracțional minor
Majority = majoritate
Minority = minoritate
Almost all = aproape toate

În mod surprinzător, am observat niveluri mai mari de instigare la ură atunci când amenințarea percepută care ar avea potențial să emane din eveniment a fost singulară, decât atunci când evenimentele au avut potențial de a genera două sau mai multe tipuri de amenințări percepute.

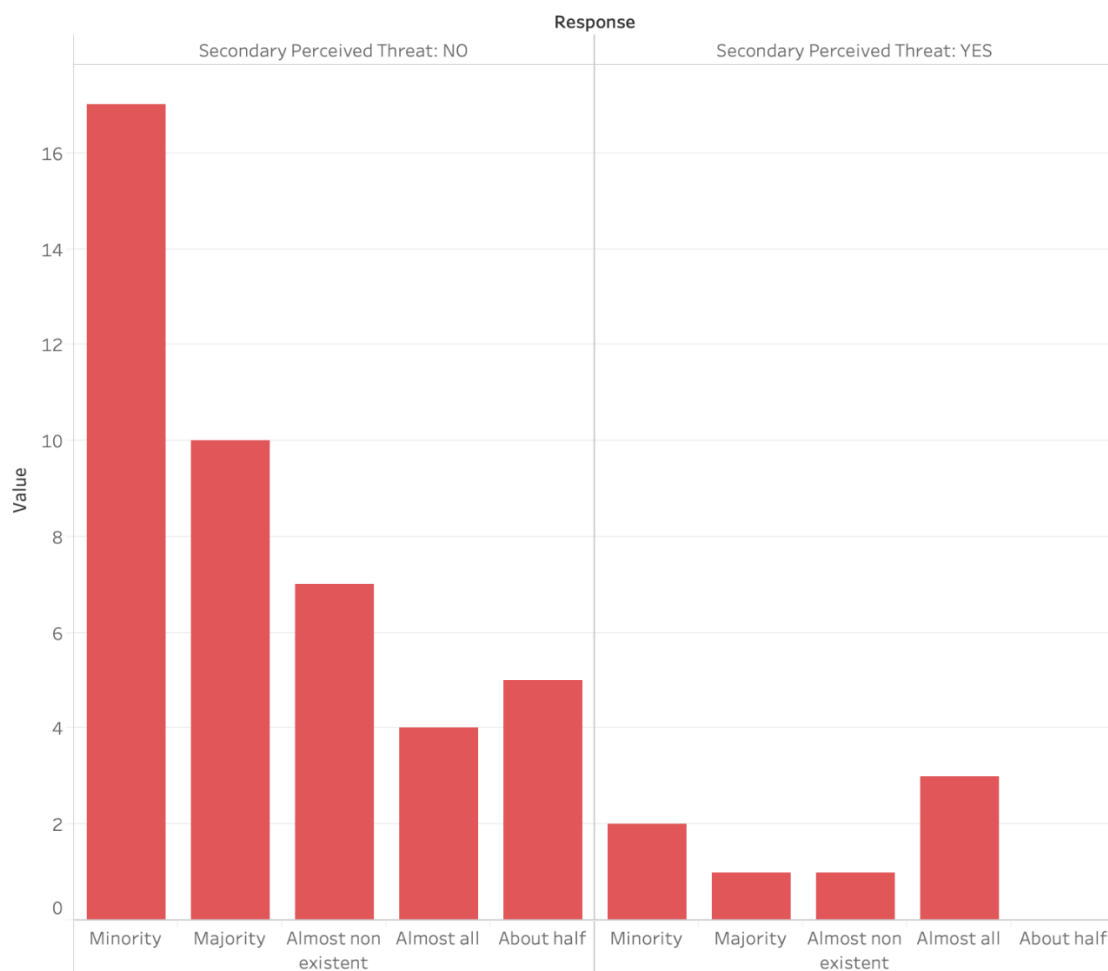
Diagrama 5 – Postări pe rețele sociale cu comentarii instigatoare la ură

Response = răspuns
Secondary perceived threat = amenințare secundară percepută

No = nu
 Yes = da
 Value = valoare
 Majority = majoritate
 Minority = minoritate
 Almost all = aproape toate

Diagrama 6 – Procentul de comentarii instigatoare la ură pe rețeaua socială

Response = răspuns
 Secondary perceived threat = amenințare secundară percepută
 No = nu
 Yes = da
 Value = valoare
 Majority = majoritate
 Minority = minoritate
 Almost non-existent = aproape inexistent
 Almost all = aproape toate
 About half = aproape jumătate

O altă surpriză a studiului a fost că nivelurile de instigare la ură nu au fost influențate de faptul că un eveniment a implicat acțiuni concrete antisociale sau nu. Acest lucru confirmă încă o dată faptul că instigarea la ură tinde să fie motivată nu de fapte ci de percepții subiective.

În mod interesant, evenimentele care au avut loc și sunt acoperite de conturi cu public din regiunea istorică Transilvania au avut tendința să genereze un grad mai mare de instigare la ură decât cele din alte regiuni ale României.

Recomandări

Activiștii români trebuie să acorde o atenție specială evenimentelor ce au loc la nivel local și național, deoarece acestea au o probabilitate mai mare să angajeze oamenii în discursuri de instigare la ură. Acest lucru este îndeosebi adevărat în orașele mari și mici din Transilvania. Dar, activiștii axați pe sprijinirea comunității LGBT ar trebui să-și canalizeze eforturile pe monitorizarea discursului online în preajma evenimentelor internaționale.

În timp ce sunt încă foarte puține, discursurile de contracarare și alternative tind a fi folosite mai des de către activiștii care sprijină minoritățile LGBT și minoritatea maghiară.

Dat fiind că discursul de instigare la ură tinde să fie mai răspândit în comentariile generate de utilizatori la postările de pe rețelele sociale, managerii acestor conturi ar trebui să aloce mai multe resurse pentru activitățile de moderare a conținutului.

2. Germania

Partea germană a studiului a fost efectuată pe un grup de 15 evenimente ce au avut loc în primăvara anului 2020. Aceste evenimente au generat multiple postări pe rețelele sociale (în principal pe Facebook și Twitter) și sute de comentarii. Majoritatea evenimentelor au fost susceptibile a genera în principal teamă cu privire la modificările culturale sau la modificările stilului de viață în Germania (11 din 15 evenimente). Acțiuni concrete sau comportamente antisociale au fost remarcate doar în cazul unui singur eveniment din cele 15 pe care le-am analizat. Acest lucru mai confirmă o dată faptul că discursul de instigare la ură tinde să fie motivat nu de fapte, ci de percepții subiective, care de asemenea coincid cu modificarea peisajului politic, dat fiind că partidele de dreapta folosesc factori precum teama și furia pentru a-și strânge suporteri. Din cele 15 evenimente, 9 au avut potențial de a genera discurs de instigare la ură împotriva oamenilor în funcție de etnicitatea acestora și 5 în funcție de religia lor.

O treime dintre evenimente se referă la refugiați, un număr disproporționat de mare ce ar putea indica o vulnerabilitate a percepției publice despre cei ce caută azil în societatea germană, însemnând că opinia publicului general cu privire la refugiați și la cei ce caută azil poate, în mod aparent, fi ușor condusă de retorica populistă. Două treimi dintre evenimente au implicat minorități, fie istorice sau mai recente. Aproape două treimi dintre evenimente au avut loc la nivel național (9 din 15) și aproape o treime la nivel european (4 din 15).

Discursul de instigare la ură a fost mai frecvent întâlnit în comentariile din postările din social media decât în postările în sine. În timp ce discrepanța dintre cantitatea de ură generată de oamenii care au scris postările și ura generată de publicul lor este mai mică decât în cazul României (această diferență fiind explicată de metoda folosită pentru colectarea datelor), este totuși un indicator solid al faptului că oamenii tind să acorde mai multă atenție lucrurilor pe care le publică pe pagina sau pe profilul propriu decât lucrurilor pe care le scriu în comentariile online. Acest lucru sprijină și el recomandarea noastră generală prin care administratorii paginilor ar trebui să investească mai mult timp și energie în moderarea comentariilor de pe paginile pe care le administrează sau de pe profilurile lor.

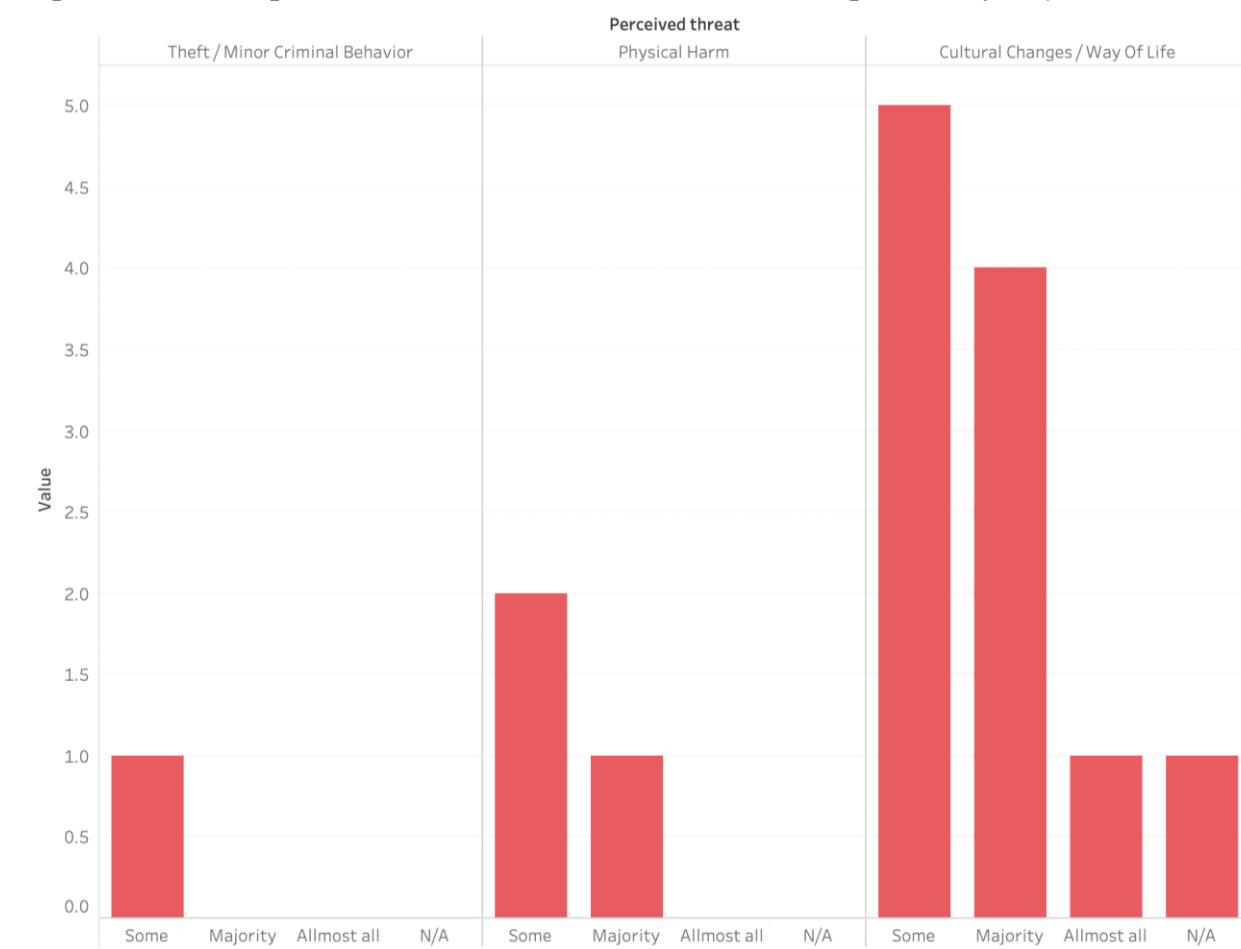
Evenimentele care au avut loc la nivel național au avut tendința de a genera mai mult discurs de instigare la ură, lucru ce este de înțeles dacă ne gândim că utilizatorii din Germania ar putea fi direct afectați în timp ce încă mai există o deconectare larg răspândită la nivel european. De exemplu, acest lucru este vizibil în prezența scăzută la vot în cadrul

alegerilor europene, dar ar mai putea avea legătură și cu consecințele crizei financiare și acoperirea media ulterioară privind responsabilitatea Germaniei de a-și sprijini partenerii europeni, care a făcut loc partidelor și grupărilor eurosceptice să capete teren. Acest lucru a fost observat atât în ceea ce privește ura exprimată chiar în postări (discursul de instigare la ură a fost exprimat în majoritatea postărilor asociate cu 4 din 5 evenimente ce au avut loc la nivel național) și discursul de instigare la ură din comentariile la acele postări (aproape toate comentariile sau o majoritate a comentariilor la postări cu privire la 7 din 9 evenimente naționale au reprezentat discurs de instigare la ură). Însă, tendința de a folosi discursurile alternative și de contracarare a fost mai puțin frecventă în raport cu evenimentele naționale decât cu cele europene.

În mod surprinzător, amenințarea percepută de modificare culturală sau de modificări ale stilului de viață a reprezentat un instrument de prognoză mai bun pentru fenomenul discursului de instigare la ură decât amenințările percepute de o natură mai concretă. Acest lucru ar putea fi explicat de continua răspândire și reiterare a fricii, dar și a teoriilor conspiraționiste, de politicienii și *influencerii* de dreapta, care avertizează cu privire la o creștere a „islamizării” și cu privire la amenințarea noilor culturi ce înlocuiesc „tradițiile germane”.

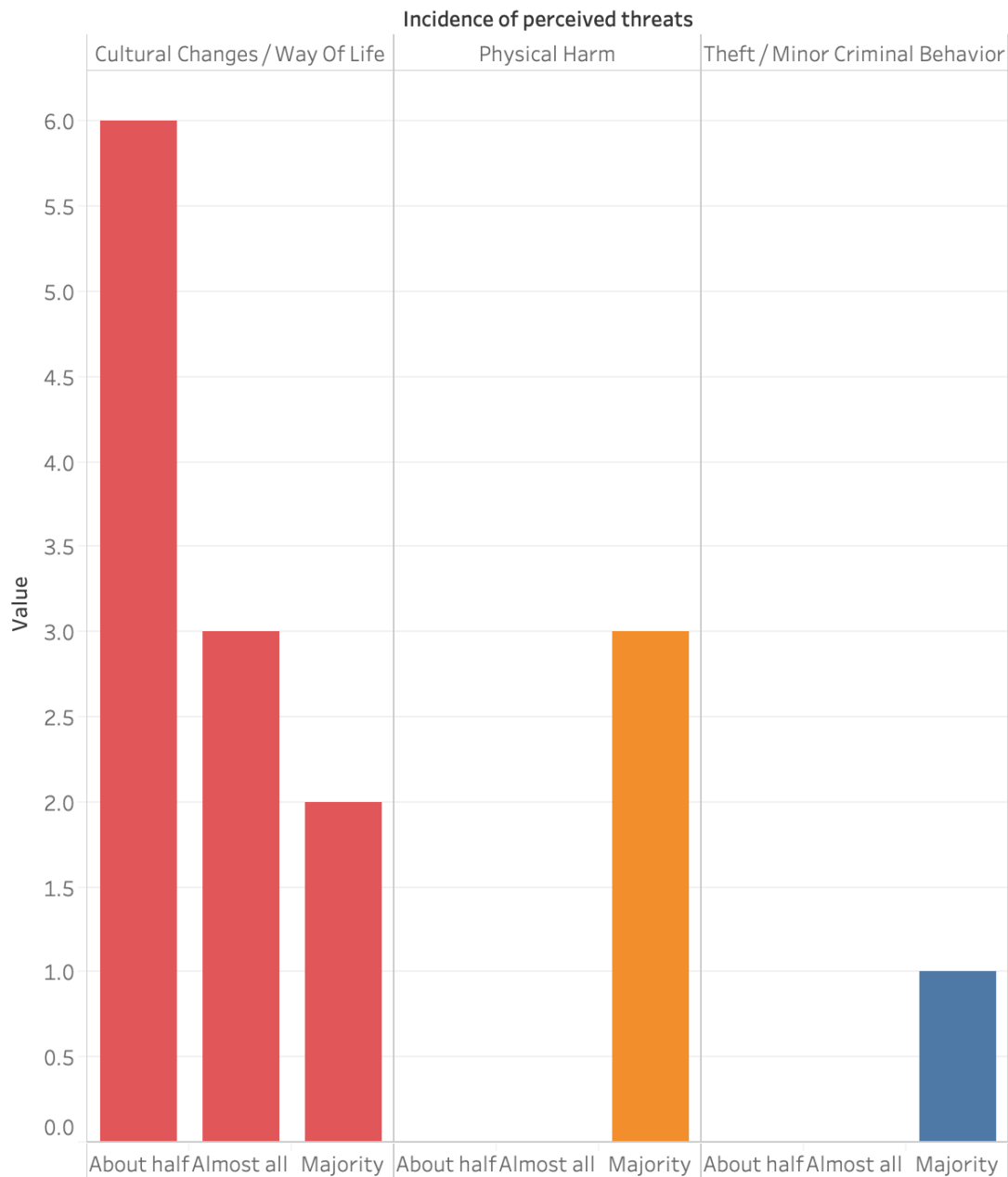
Discursul de instigare la ură s-a aflat fie în toate sau în majoritatea postărilor pentru 5 din 11 evenimente cu potențial de a genera teamă de modificări culturale sau ale stilului de viață. Doar 1 din 4 evenimente asociate cu teama de leziuni fizice sau teama de furt au dus la o majoritate a postărilor asociate cu aceasta care să conțină discurs de instigare la ură. Nu doar acest lucru, dar pentru aceste tipuri de evenimente, procentul de comentarii de instigare la ură din postările care le descriu a avut tendința de a fi foarte mare.

Diagrama 7 – Postări generate de utilizatori ce folosesc discurs de instigare la ură pe rețelele sociale

perceived threat = amenințare percepută
Theft / Minor Criminal Behaviour = furt / comportament infracțional minor
Physical harm = leziuni corporale
Cultural changes / Way of life = Modificări culturale / ale stilului de viață
Value = valoare
Some = unele
Majority = majoritate
Almost all = aproape toate
N/A = nu este cazul

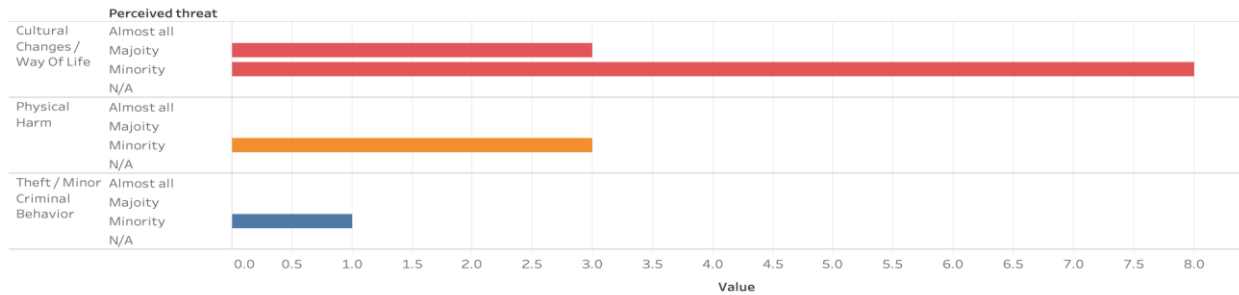
Diagrama 8 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale

Incidence of perceived threats = incidența amenințărilor percepute
Cultural changes / Way of life = Modificări culturale / ale stilului de viață
Physical harm = leziuni corporale
Theft / Minor Criminal Behaviour = furt / comportament infracțional minor
Value = valoare
Majority = majoritate
Minority = minoritate
About half = aproape jumătate
Almost all = aproape toate
N/A = nu este cazul

Totuși, merită să menționăm că strategiile de discursuri alternative și de contracarare au fost folosite mai des pentru conținutul online care prezenta evenimente ce puteau determina oamenii să simtă că modul lor de viață sau cultura ar putea fi în joc.

Diagrama 9 – Postări cu mesaje CAN

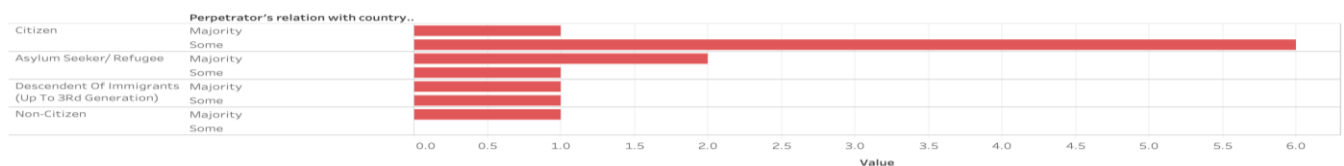

Perceived threats = amenințări percepute
 Cultural changes / Way of life = Modificări culturale / ale stilului de viață
 Physical harm = leziuni corporale
 Theft / Minor Criminal Behaviour = furt / comportament infracțional minor
 Majority = majoritate
 Minority = minoritate
 Almost all = aproape toate
 N/A = nu este cazul

Evenimentele ce ar putea consolida multiple tipuri de frică au avut o frecvență de răspândire ceva mai mare privind discursul de ură în secțiunea de comentarii la postările care au relatat despre acestea, prin comparație cu evenimentele cu potențial de a consolida doar un singur tip de frică. Aproape toate, sau o majoritate a postărilor de pe rețelele sociale au făcut referire la 7 din 9 evenimente asociate cu cel puțin două tipuri de amenințări, au conținut comentarii cu discurs de ură, prin comparație cu 4 din 6 evenimente asociate cu un singur tip de amenințare.

Evenimentele care implică refugiați au generat procente mai mari de postări și comentarii care conțineau discurs de ură decât evenimentele cu cetățeni, non-cetățeni și descendenți ai imigranților.

Diagrama 10 – Postări cu discurs de instigare la ură ale utilizatorilor de rețele sociale în funcție de relația cu țara în care a avut loc evenimentul

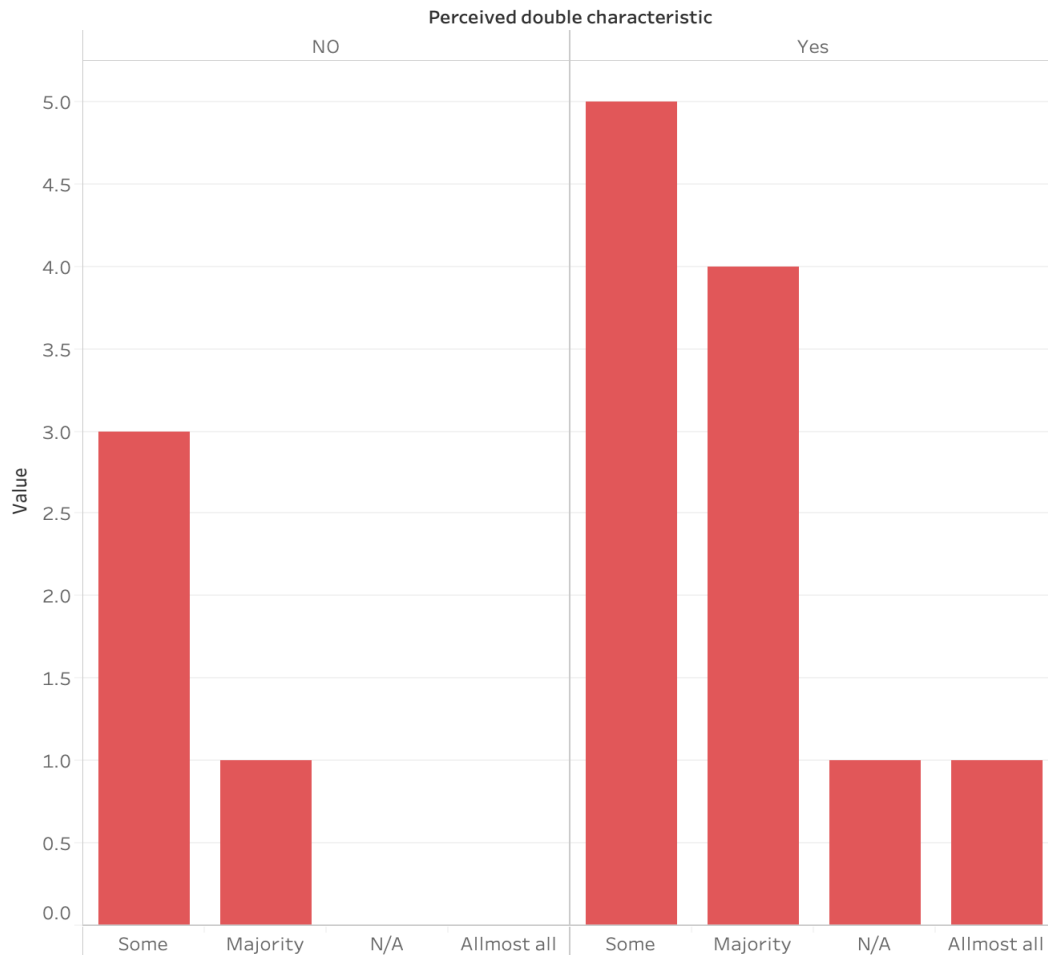
Perpetrator's relation with the country = relația făptașului cu țara
 Citizen = cetățean
 Majority = majoritate
 Some = unele
 Asylum Seeker / Refugee = solicitant de azil / refugiat
 Descendent of Immigrants (up to the 3rd generation) = descendent ai imigranților (până la a 3-a generație)
 Non-citizen = non-cetățean

O explicație pentru acest lucru ar putea fi acoperirea media crescută privind aflulul de refugiați în UE, și mai exact în Germania, precum și descrierea refugiaților și a solicitanților de azil în relatările media, mult mai adesea cu focus pe știrile negative. În consecință, discursul de instigare la ură care îi vizează pe refugiați a părut de asemenea a mobiliza mai mulți oameni care să ia atitudine împotriva urii.

În cazul în care oamenii implicați în evenimente au fost descriși în funcție de două sau mai multe caracteristici (precum a fi o minoritate atât etnică cât și religioasă în același timp), am remarcat o frecvență mai mare a discursului de instigare la ură. În același timp, am observat

și mai multe discursuri alternative și de contracarare folosite în apărarea oamenilor luați în vizor de discursul de ură, chiar dacă astfel de eforturi au fost rare.

Diagrama 11 – Postări pe rețele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură în funcție de caracteristicile duble percepute de făptaș

Perceived double characteristic = Trăsătură dublă percepută

No = nu

Yes = da

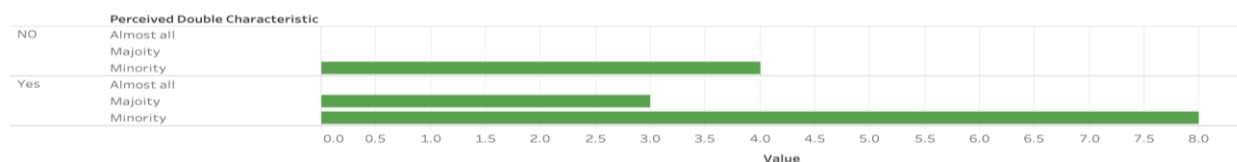
Some = unele

Majority – majoritate

N/A = nu este cazul

Almost all = aproape toate

Diagrama 12 – Postări cu mesaje CAN

Perceived double characteristic = Trăsătură dublă percepută

No = nu

Yes = da

Almost all = aproape toate

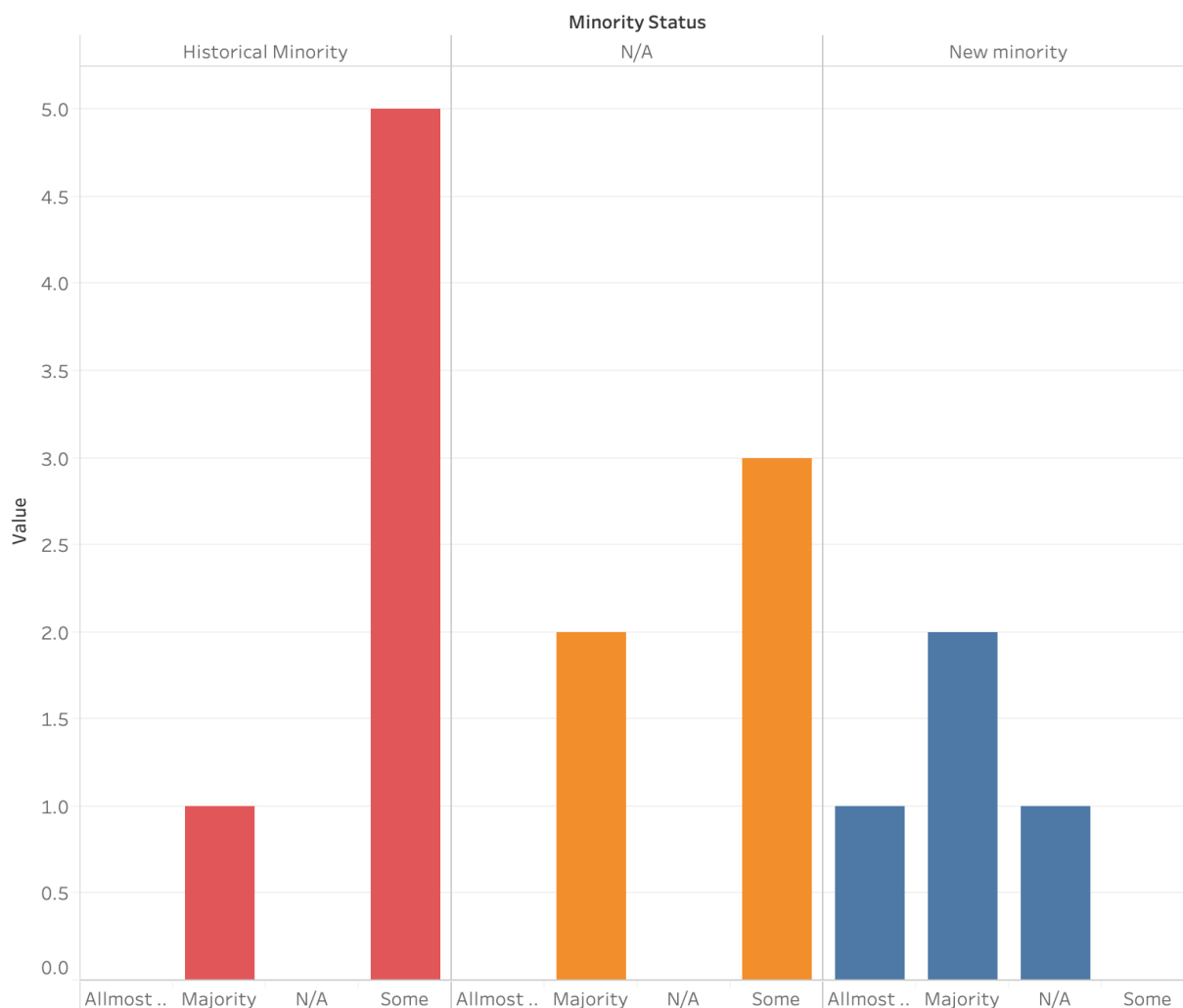
Majority – majoritate

Minority = minoritate

Value = valoare

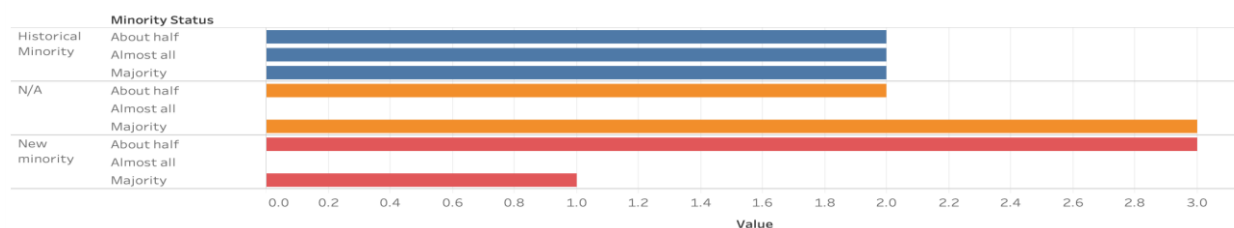
Un alt factor solid de prognoză a frecvenței discursului de ură a fost statutul de minoritate al oamenilor implicați în eveniment. Evenimentele care au implicat oameni ce aparțin minorităților recente au generat procente mai mari de postări cu discurs de ură; însă, acest lucru s-ar putea datora relațiilor tot mai numeroase despre minoritățile recente. De asemenea, postările care discută aceste evenimente au avut o probabilitate marginal mai mare să atragă comentarii ce conțineau discurs de instigare la ură.

Diagrama 13 – Postări generate de utilizatori care instigă la ură pe rețelele sociale

Minority Status = statut minoritar
 Historical Minority = minoritate istorică
 N/A = nu este cazul
 New Minority = minoritate nouă
 Value = valoare

Diagrama 14 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale

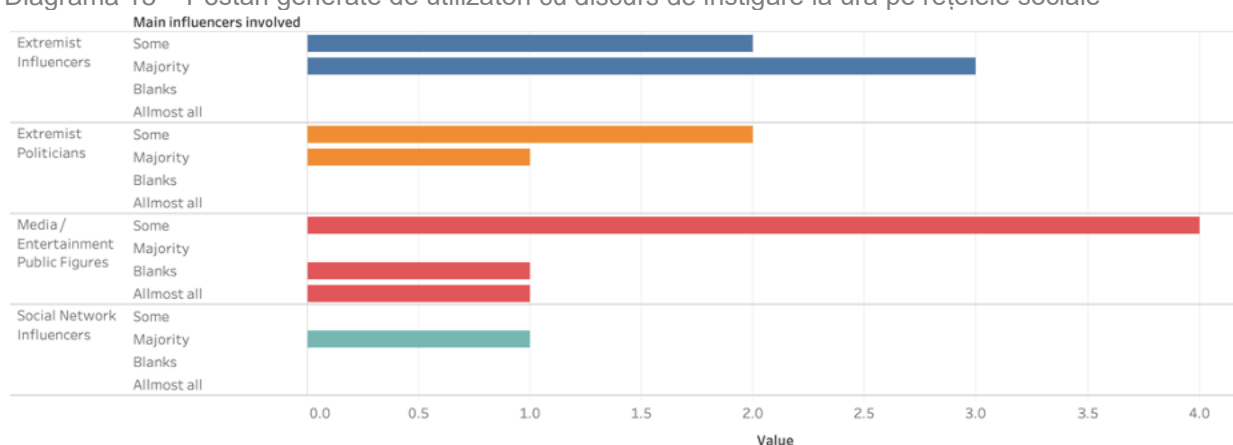
Minority Status = statut minoritar
Historical Minority = minoritate istorică
N/A = nu este cazul
New Minority = minoritate nouă
Value = valoare
Almost all = aproape toate
Majority = majoritate
About half = aproximativ jumătate

Este de asemenea important să menționăm că relațiile despre minoritățile rome au declanșat un discurs de ură cu răspândire mare, deoarece discriminarea anti-romă nu este doar larg răspândită ci aproape internalizată de societatea germană. În consecință, eforturile care au avut ca scop apărarea acestei minorități sau contracararea discursului de instigare la ură anti-romă sunt rare.

Însă, acolo unde au existat, comentariile cu discurs de ură au reprezentat un procent mic din numărul total de comentarii față de postările care au discutat evenimente ce au implicat oameni aparținând minorităților istorice.

În ceea ce privește consecințele implicării figurilor publice în generarea de discursuri de instigare la ură, se pot trage două concluzii. Așa cum ne așteptam, evenimentele discutate de *influencerii* extremiști au dus la un număr mai mare de postări cu discurs de instigare la ură în comparație cu evenimentele discutate de alte tipuri de figuri publice. Surpriza vine din partea evenimentelor în care media sau figurile publice de divertisment s-au angajat în discursuri de instigare la ură: postările care au raportat sau discutat aceste evenimente au avut o probabilitate mai mare să atragă comentarii cu discurs de instigare la ură. Acest lucru este aliniat cu dezbaterile curente din societate pe tema corectitudinii politice în Germania, deoarece eforturile grupurilor marginalizate, de exemplu cu privire la redenumirea locurilor publice și a străzilor, sunt diminuate și criticate – o dezvoltare vizibilă (și criticată în mod egal de actorii mai conservatori de pe tot cuprinsul Europei), în lumina mișcării Viețile Negre Contează (*Black Lives Matter*).

Diagrama 15 – Postări generate de utilizatori cu discurs de instigare la ură pe rețelele sociale

Main influencers involved = Influencerii principali implicați

Extremist influencers = Influenceri extremiști

Some – unele

Majority = majoritate

Blanks = nu există

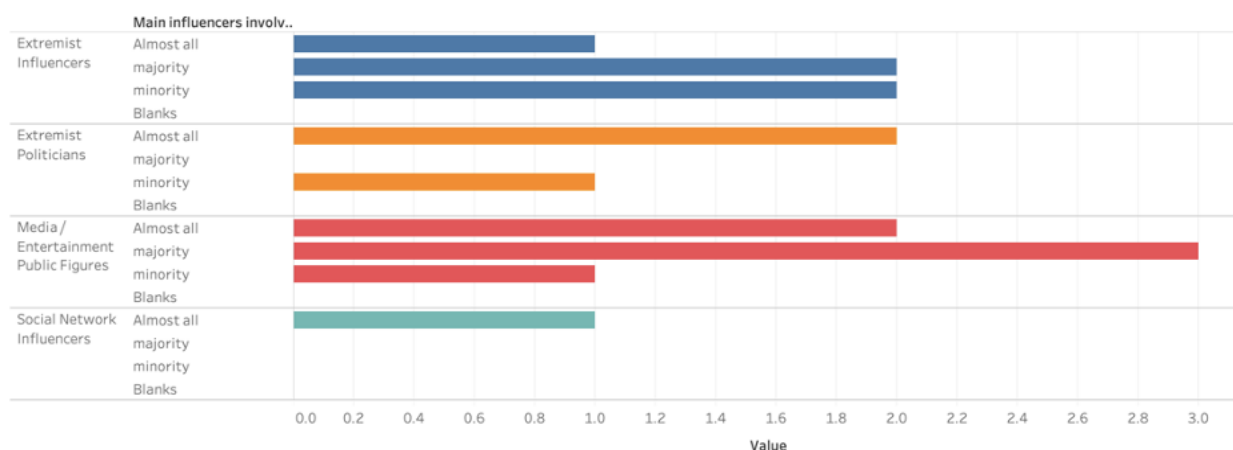
Almost all = aproape toți

Extremist politicians = politicieni extremiști

Media / Entertainment Public Figures = figuri publice din media / divertisment

Social Network Influencers = influencerii de pe rețelele sociale

Diagrama 16 – Postări pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură

Main influencers involved = Influencerii principali implicați

Extremist influencers = Influenceri extremiști

Almost all = aproape toți

Majority = majoritate

Minority = minoritate

Blanks = nu există

Extremist politicians = politicieni extremiști

Media / Entertainment Public Figures = figuri publice din media / divertisment

Social Network Influencers = influencerii de pe rețelele sociale

Concluzii

Activiștii vorbitori de limbă germană implicați în lupta împotriva discursului de instigare la ură ar trebui să se aștepte la volume mai mari de discurs de ură în urma evenimentelor care au avut loc la nivel național, implicând refugiați, solicitanți de azil sau oameni descriși ca aparținând mai multor grupuri vulnerabile în fața discursurilor de ură. O atenție specială trebuie acordată evenimentelor care pot consolida frica de amenințări la adresa modului

curent de viață din Germania sau la adresa modificărilor culturale. Această evoluție sau acest status este de multă vreme în formare, pe măsură ce mișcările și partidele au exploatat temerile publicului general în lumina afluxului în creștere de refugiați în Europa încă din 2015 precum și agresiunile sexuale din noaptea Anului Nou din Germania (2015 – 2016). Răspândirea stereotipurilor rasiste și a discursului ce ia în vizor pe refugiați a fost ajutată suplimentar de media care a adoptat discursul politicianilor populiști, repetând punctele lor de vedere fără a le clasifica. Mai mult, birourile media nu au nici resursele financiare și nici pe cele de personal pentru a modera postările lor de pe social media, permițând adesea răspândirea întâmplătoare a discursului de instigare la ură.

De asemenea merită să subliniem că deși mesajele alternative și de contracarare se văd foarte rar, acestea tind să apară acolo unde este cea mai mare nevoie de ele, fiind mai degrabă corelate cu situațiile în care discursul de ură a avut cea mai mare probabilitate de manifestare. Perspectiva este optimistă pe măsură ce tot mai multe birouri media și administratori de pagini își sporesc eforturile pentru moderarea și gestionarea comunităților lor. În mod similar, activiștii sunt din ce în ce mai organizați pentru a putea răspunde discursului de ură; de exemplu, grupul de activiști #ichbinhier organizează eforturi de contracarare a discursului de instigare la ură, zilnic pe Facebook, implicându-se activ în dezbateri care deja au avut în vizor foarte multă ură, pentru a permite niște perspective mai echilibrate în secțiunile de comentarii.

3. Italia

Pentru partea italiană a studiului, a fost inclus un pachet 21 de evenimente, adunate între martie și septembrie 2020. Evenimentele au fost discutate în sute de postări pe rețelele sociale (în principal pe Facebook și Twitter), și au generat mii de comentarii.

Similar cu constatările situației din România și Germania, cel mai comun tip de amenințare pe care evenimentele au putut s-o genereze a fost cel cu privire la modificările stilului curent de viață din Italia sau teama de modificări culturale (16 din 21 de evenimente). Alte tipuri de amenințări evocate de evenimente au fost teama de distrugere a proprietății (2 evenimente), teama de furt / alt comportament infracțional minor (2 evenimente) și teama de leziuni fizice (1 eveniment).

Acțiuni concrete antisociale care au fost întreprinse de oamenii vulnerabili în fața discursului de instigare la ură implicați în evenimente au fost remarcate doar în cazul a 3 din 21 de evenimente. Reacțiile sub formă de discurs de instigare la ură au fost mai frecvente pentru aceste evenimente decât pentru cele care nu s-au încheiat cu acțiuni concrete antisociale.

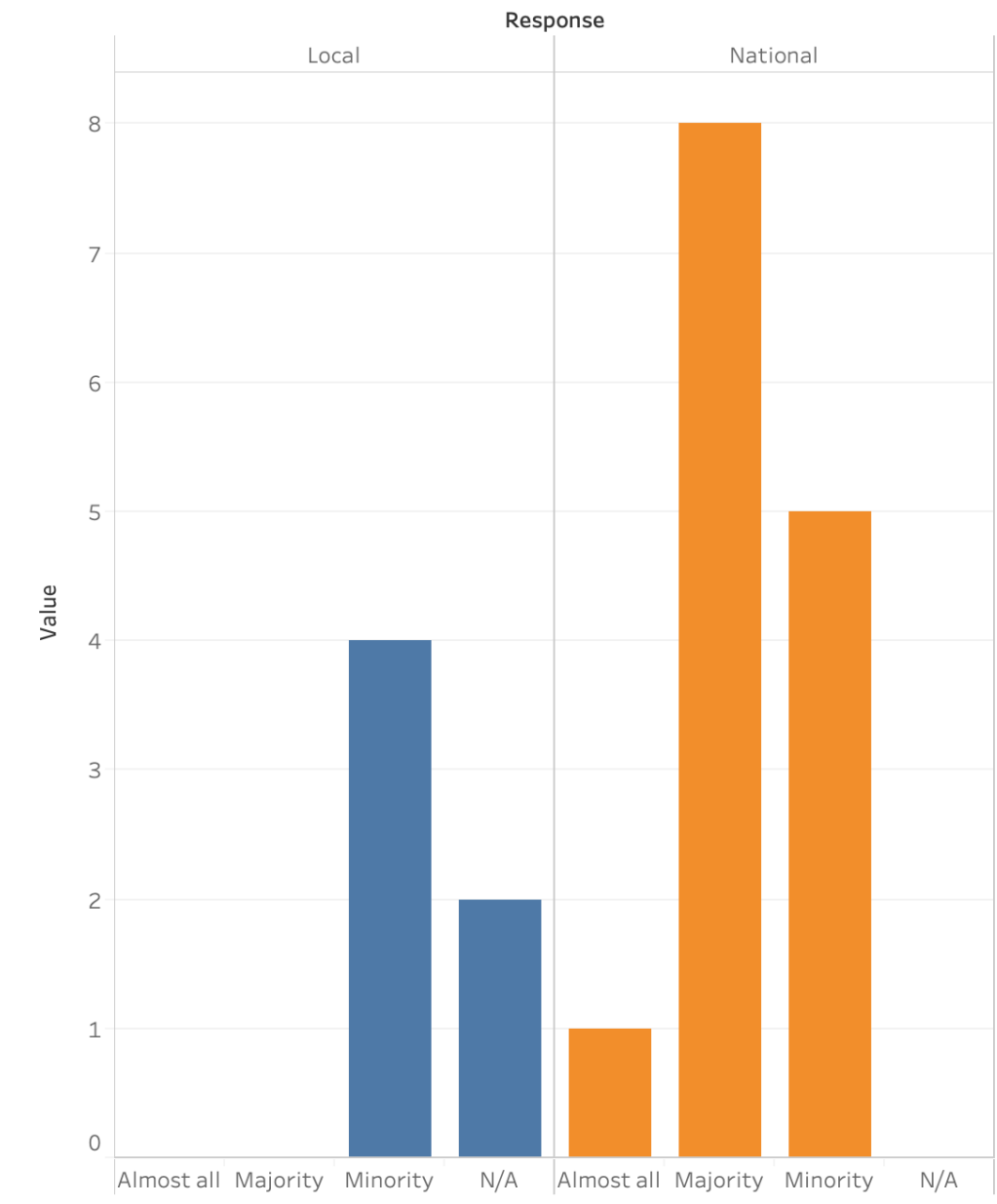
Cele mai comune tipuri de caracteristici percepute de oamenii implicați în evenimente au fost rasa (8 evenimente) și etnia (5 evenimente), urmate de gen (4 evenimente), orientare sexuală (2 evenimente) și vârstă (1 eveniment). Aproape toate evenimentele (18 din 21) au implicat cetățeni italieni. Un eveniment a implicat solicitanți de azil, unul a implicat un imigrant și altul a implicat un non-cetățean.

Aproape toate evenimentele au avut loc în Italia, fie la nivel național (14 evenimente) sau la nivel local (4 evenimente). Unul dintre evenimentele incluse în studiu a avut loc în SUA (uciderea lui George Floyd de către ofițeri de poliție, care a dat nașterii protestelor Black Lives Matter).

În contradicție evidentă cu constatările din România și Germania, discursul de instigare la ură s-a găsit frecvent în postările care au discutat evenimentele, precum și în comentariile la

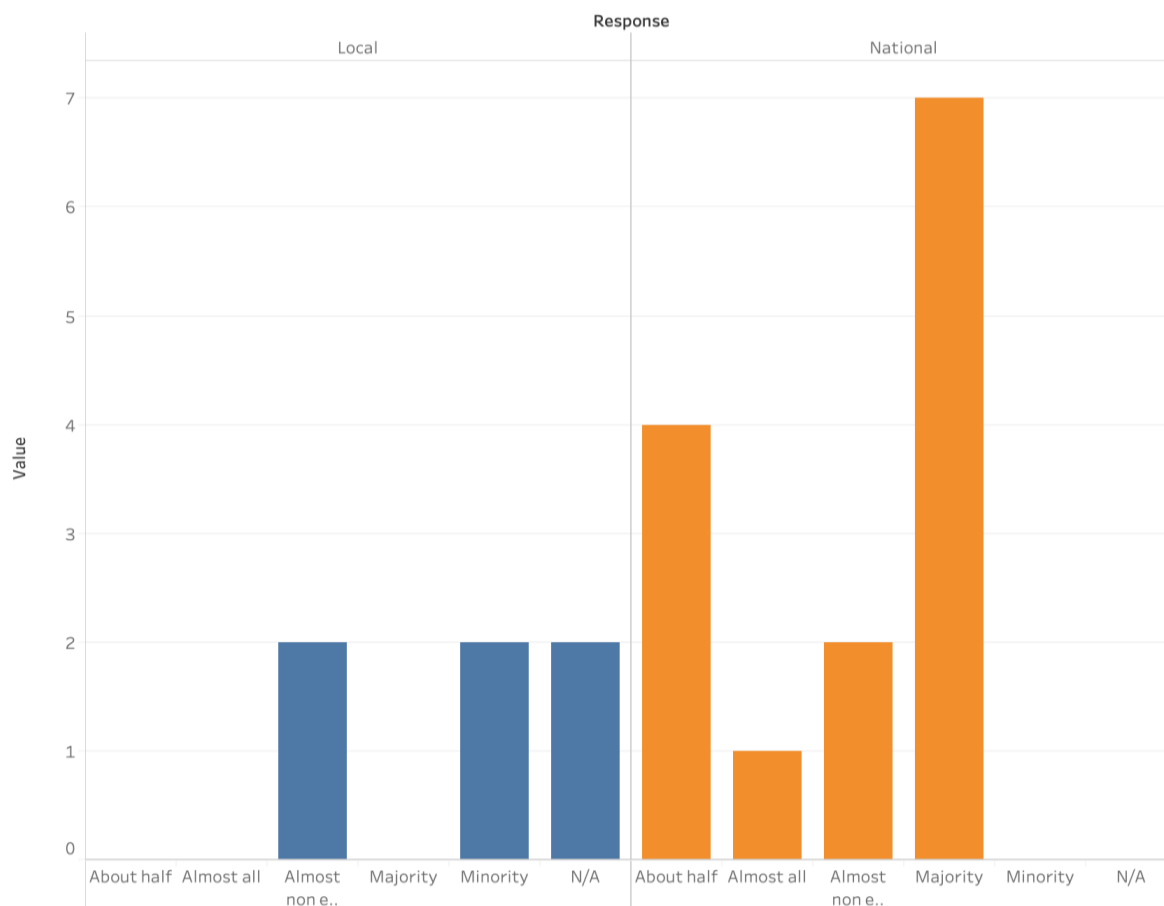
aceste postări. Nu doar atât, dar a mai fost și o corelare foarte strânsă de aproape unu la unu între procentul de postări cu discurs de instigare la ură asociate cu un eveniment și procentul de postări ce conțineau comentarii cu discurs de instigare la ură asociate cu același eveniment.

Diagrama 17 – Postări pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare a ură

Response = răspuns
Local = local
National = național
Almost all = aproape toate
Majority = majoritate
Minority = minoritate
N/A = nu este cazul
Value = valoare

Diagrama 18 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale

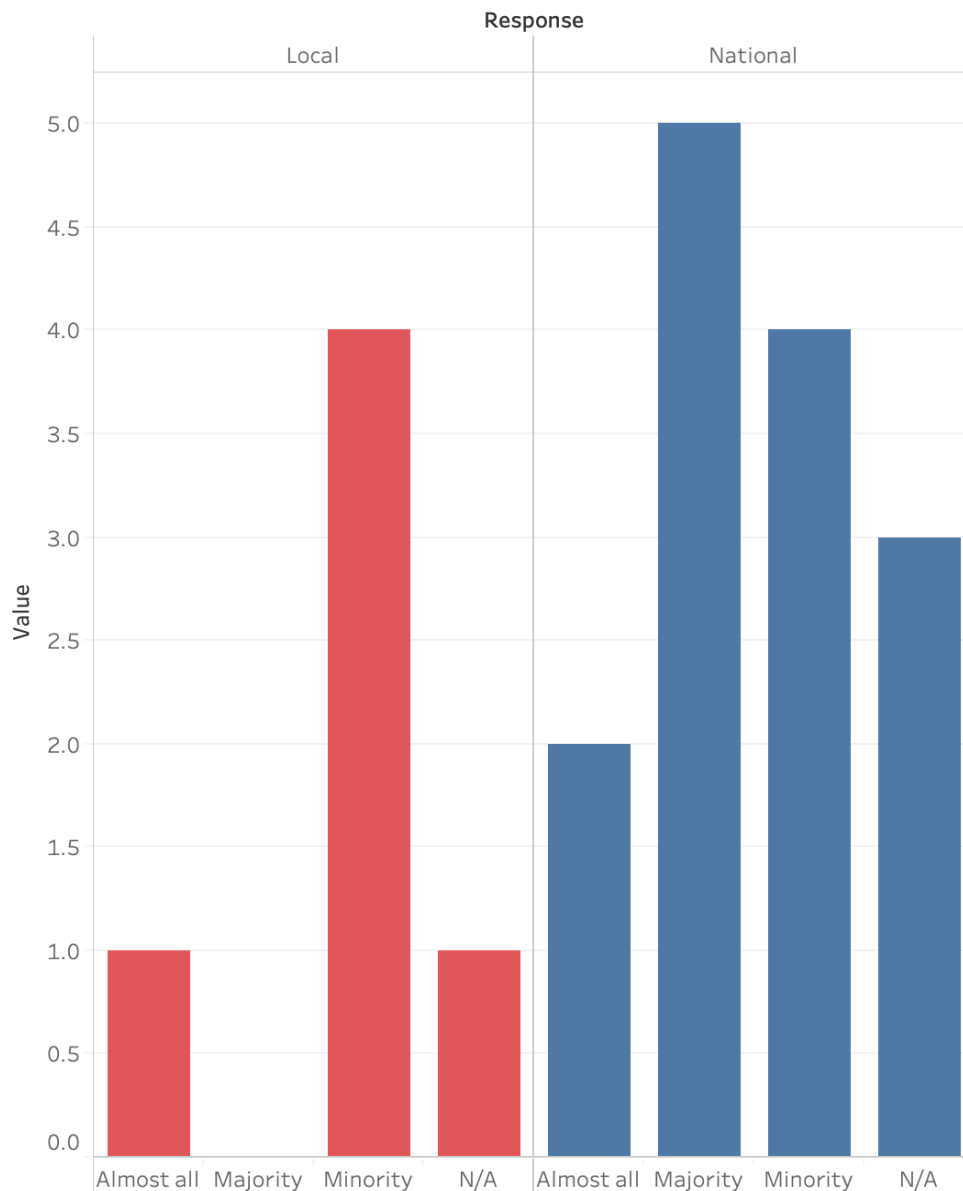

Response = răspuns
Local = local
National = național
About half = aproape jumătate
Almost all = aproape toate
Almost non-existent = aproape inexistent
Majority = majoritate
Minority = minoritate
N/A = nu este cazul
Value = valoare

Semnificativ mai mult, discursul de ură a fost generat de evenimentele care au avut loc la nivel național decât la nivel local. Acest lucru s-a remarcat atât în ceea ce privește ura exprimată chiar în postări (discursul de ură a fost exprimat în majoritatea sau în totalitatea postărilor asociate cu 8 din 14 evenimente ce au avut loc la nivel național, în comparație cu niciunul în cazul evenimentelor ce au avut loc la nivel local) și discursul de ură din comentariile la aceste postări (aproape toate comentariile sau o majoritate a comentariilor la postările cu privire la 9 din 14 evenimente naționale au prezentat discurs de ură, din nou în comparație cu niciunul, în cazul evenimentelor care au avut loc la nivel local).

Totuși, evenimentele la nivel național au atras și mai multe mesaje alternative și de contracarare, menite a le opri sau a le oferi alternative.

Diagrama 19 – Postări cu mesaje CAN

Response = răspuns
Local = local
National = național
Almost all = aproape toate
Majority = majoritate
Minority = minoritate
N/A = nu este cazul
Value = valoare

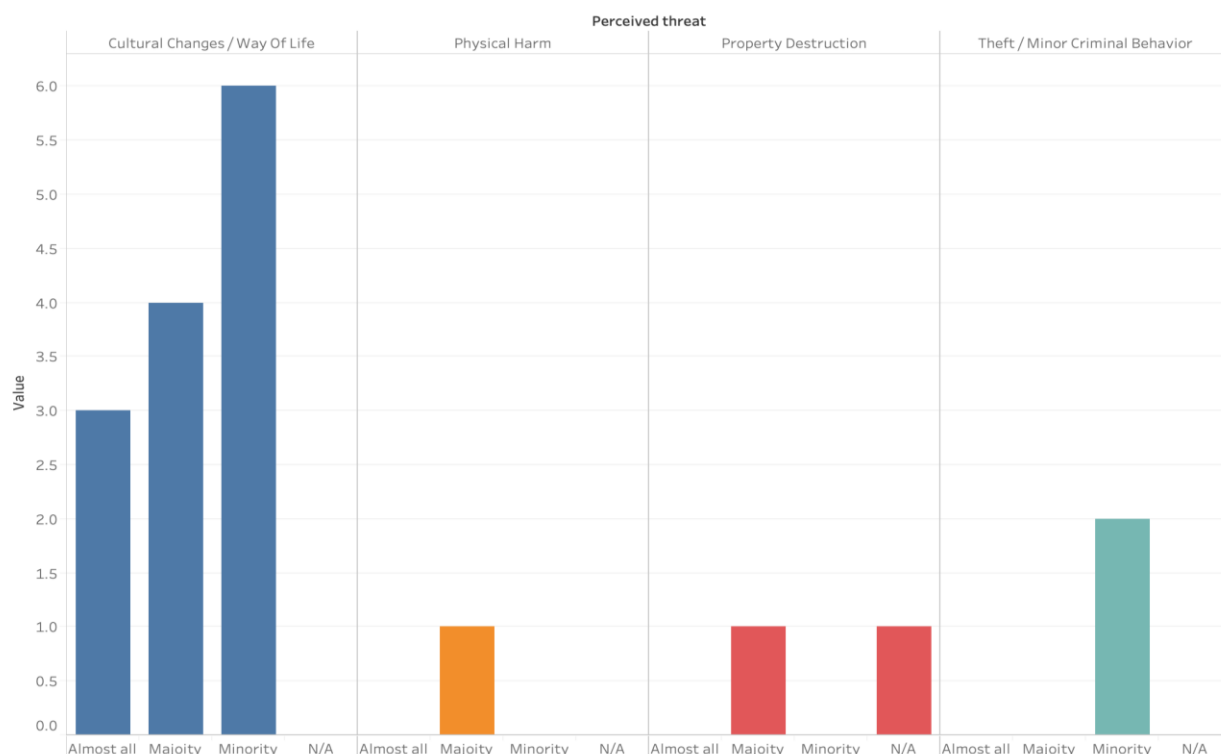
Acest lucru poate fi explicat printr-o polarizare solidă care acum este prezentă în discursul public din Italia, unde câțiva actori relevanți par a intercepta în mod voluntar anumite evenimente pentru a-și consolida poziția, fie în scopuri negative sau pentru a răspândi mesaje pozitive. Oamenii privesc mai degrabă comentariile acestor oameni influenți (jurnaliști, lideri de opinie, oameni de media etc.) despre articole și/sau reportaje decât evenimentele în sine.

Evenimentele care insuflă teamă de furt sau alte comportamente infracționale minore au avut o probabilitate mai mare de a genera procente mai mari de postări care conțineau

discurs de ură, și aceste postări au avut o probabilitate marginal mai mare să atragă comentarii cu discurs de ură, sau să fie comentarii cu discurs de instigare la ură decât non-instigatoare.

Evenimentele cu probabilitate de a genera o teamă de modificări culturale sau de modificări ale stilului de viață în Italia au avut o probabilitate semnificativ mai mare de a atrage discursuri alternative sau de contracarare.

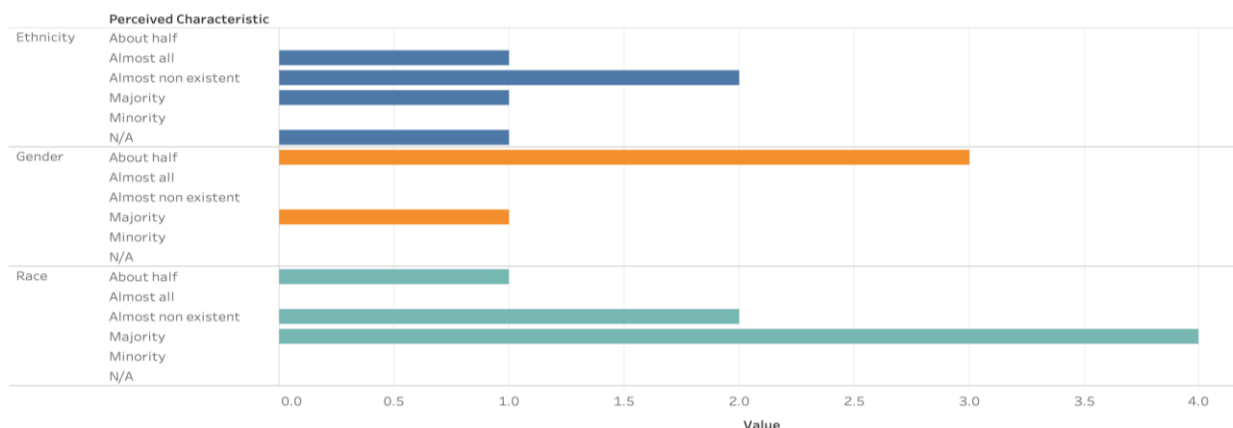
Diagrama 20 – Postări cu mesaje CAN în funcție de amenințările percepute

Perceived threat = amenințare percepută
Cultural changes / Way of life = Modificări culturale / ale stilului de viață
Physical harm = leziuni corporale
Property Destruction = distrugerea proprietății
Theft / Minor Criminal Behaviour = furt / comportament infracțional minor
Almost all = aproape toate
Majority = majoritate
Minority = minoritate
N/A = nu este cazul

Procente mai mari de postări cu discurs de ură au fost observate în preajma evenimentelor care au implicat oameni înclinați să devină victime ale discursului de ură în funcție de rasă și gen. În 3 din 4 evenimente care au implicat femei, majoritatea postărilor au atras cel puțin un comentariu misogin. Însă, procentele de comentarii cu discurs de ură față de comentariile obișnuite au fost mai mari în cazul evenimentelor care au implicat oameni susceptibili a fi în vizor din cauza rasei. Evenimentele care au implicat persoane care puteau fi luate în vizor prin discursul de instigare la ură în funcție de etnie au atras marginal mai multe mesaje alternative sau de contracarare.

Diagrama 21 – Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură din postările de pe rețelele sociale în funcție de caracteristicile percepute

Perceived characteristic = trăsătură percepută

Ethnicity = etnie

About half = aproape jumătate

Almost all = aproape toate

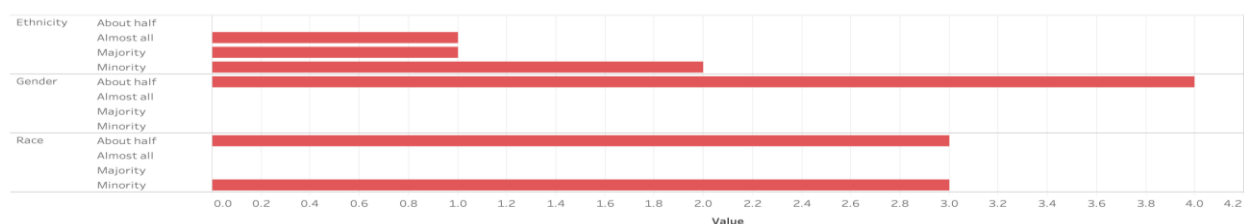
Almost non-existent = aproape inexistente

Majority = majoritate

Minority = minoritate

N/A = nu este cazul

Diagrama 22 – Procentul de mesaje CAN din postările unde valoarea CAN este prezent în funcție de caracteristicile percepute

Ethnicity = etnie

About half = aproape jumătate

Almost all = aproape toate

Majority = majoritate

Minority = minoritate

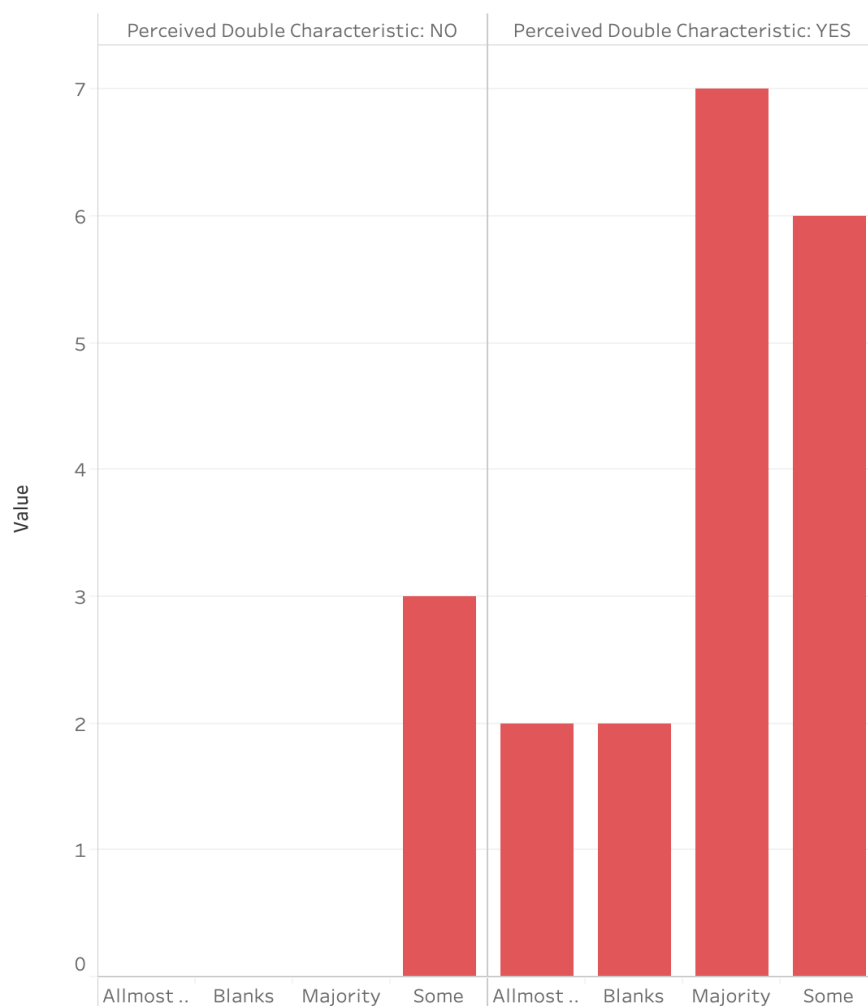
Gender = gen

Race = rasă

Value = valoare

Unul dintre cele două elemente majore de prognoză a frecvenței discursului de instigare la ură a fost dacă oamenii din miezul evenimentelor ar putea, sau nu ar putea, fi luați în vizor de discursul de ură în funcție de mai mult de doar o trăsătură. Toate elementele indicative asociate cu frecvența discursului de ură, în legătură cu evenimentele care au implicat persoane identificate prin două trăsături au arătat rezultate mai proaste prin comparație cu evenimentele care au implicat oameni cu doar o singură trăsătură vulnerabilă în fața discursului de instigare la ură.

Diagrama 23 – Postări generate de utilizatori cu discurs de instigare la ură pe rețelele sociale

Perceived double characteristic = trăsătură dublă percepută

No = nu

Yes = da

Value = valoare

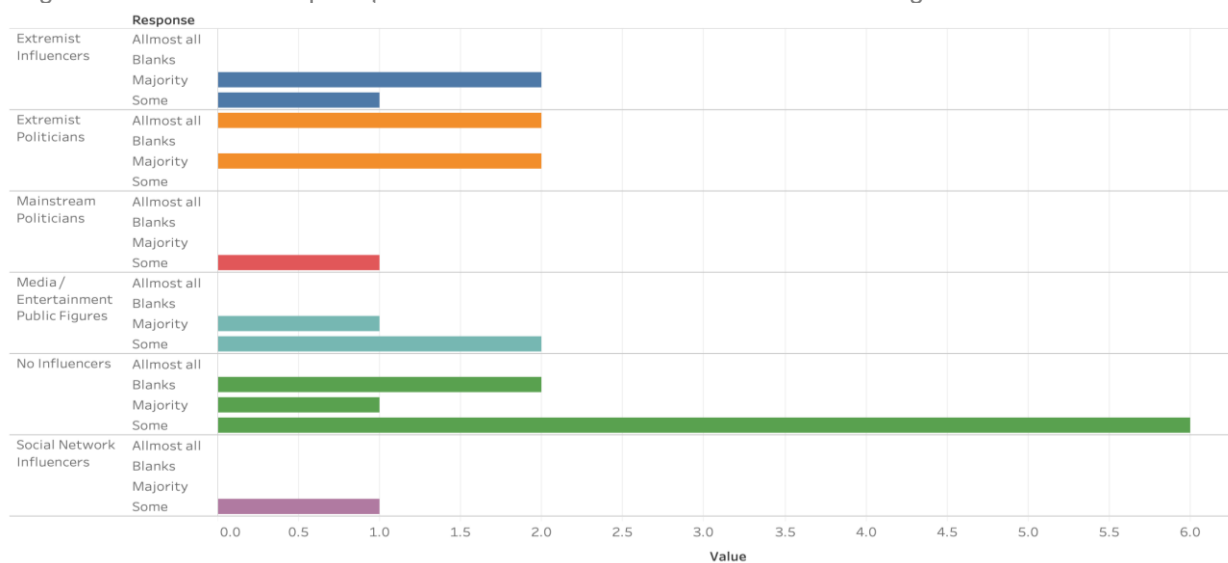
Blanks = nu există

Majority = majoritate

Some – unii

Celălalt indicator major a fost existența mai multor tipuri de figuri publice implicate în discursul de ură. De fapt, cele mai mici niveluri de discurs de instigare la ură au fost remarcate atunci când nicio figură publică nu a fost implicată în generarea discursului de instigare la ură. Prezența doar a unui singur tip de figură publică care a generat discurs de ură a înrăutățit puțin situația, având cel mai prost rezultat posibil atunci când *influencerii* sau politicienii extremiști și-au exprimat vederile cu privire la evenimente.

Diagrama 24 – Postări de pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură

Response = răspuns
Extremist influencers = influențeri extremiști
Almost all = aproape toate
Blanks = nu există
Majority = majoritate
Some = unele
Extremist politicians = politicieni extremiști
Mainstream politicians = politicieni din curentul principal
Media / Entertainment Public Figures = figuri publice din media / divertisment
No influencers = fără influențeri
Social network influencers = influențeri de pe rețelele sociale

Concluzii

Activiștii vorbitori de limbă italiană implicați în lupta împotriva discursului de instigare la ură ar trebui să acorde o atenție deosebită evenimentelor care atrag mai multe tipuri de figuri publice pentru a exprima comentarii cu discurs de instigare la ură, sau care au în centrul lor persoane vulnerabile în fața discursului de instigare la ură, cu mai mult de o singură trăsătură. Alte tipuri de evenimente care implică mai multe riscuri de generare a discursului de ură sunt cele care au loc la nivel național, cele care generează frica de furt sau de un comportament infracțional minor precum și cele care implică acțiuni antisociale concrete.

Discursurile alternative și de contracarare sunt mai puțin frecvente în cazul evenimentelor care ar putea genera teamă de amenințări directe, concrete și devin mai frecvente pentru a combate amenințările modificărilor culturale sau ale modificărilor stilului de viață.

V. Concluzii generale ale studiului

Analiza efectuată asupra evenimentelor care au avut loc în Germania, Italia și România a avut drept rezultat puține constatări comune. Acest lucru rămâne valabil chiar și atunci când comparăm oricare două țări, una față de cealaltă. Studiul nu a putut identifica niciun „model” care să prezică, la nivel european, ce evenimente ar putea genera discurs de instigare la ură, și nici nu a putut face acest lucru grupând cele trei țări pe asemănări culturale, majoritate religioasă sau localizare geo-politică.

Acest rezultat ilustrează importanța contextului național în ceea ce privește identificarea valurilor de ură, demonstrând că nu există soluții „unice pentru toți” care să poată fi utilizate de activiști. În timp ce, pe de o parte, acest lucru poate complica și mai mult munca activiștilor, pe de altă parte, prin cunoașterea comprehensivă a contextelor lor naționale, activiștii vor fi mai bine echipați pentru a răspunde valurilor de ură.

Prin urmare, o constatare cheie a acestei cercetări are legătură cu importanța culturii în analizarea fenomenelor legate de discursul instigator la ură. Activiștii trebuie, deci, să adapteze întotdeauna materialele și recomandările pe care le pot întâlni (online sau offline) la contextele lor locale și / sau naționale. Acest lucru va asigura atât cercetări, cât și răspunsuri mai bune la valurile de ură online.

O constatare remarcată în toate cele trei țări a avut de-a face cu modul în care oamenii percep anumite amenințări, cea mai comună astfel de amenințare fiind apariția unor posibile modificări culturale sau modificări ale stilului curent de viață. Acest lucru arată încă o dată că discursul de instigare la ură nu este alimentat de acțiuni concrete, violente sau antisociale. Astfel, în cazurile analizate se pare că discursul instigator la ură este adesea motivat de percepții subiective și / sau credințe personale. Această constatare demonstrează, de asemenea, importanța pe care activiștii ar trebui să o acorde contextului local / național și peisajului social general din cadrul acestora. Analizând percepția generală a publicului cu privire la anumite grupuri sociale, activiștii pot fi cu un pas înaintea furtunilor de ură.

Însă, cu excepția Germaniei, evenimentele cu potențial de a insufla frică de modificări culturale sau modificări ale stilului existent de viață au generat niveluri mai mici de discurs de instigare la ură și chiar au atras eforturi consistente menite să sprijine victimele acestui discurs sau să combată discursul instigator la ură (o tendință ce a fost remarcată pentru toate cele trei țări).

O altă concluzie care poate fi extrasă din cercetare este că evenimentele care au loc la nivel național sau local tind să atragă mai mult discurs instigator la ură față de evenimentele internaționale. Acest lucru evidențiază faptul că oamenii ar putea reacționa mai puternic la evenimentele pe care le percep ca fiind mai apropiate de împrejurimile lor. Dimpotrivă, evenimentele care au loc la nivel european sau internațional par să provoace reacții mai puțin vocale. Acest lucru s-ar putea datora unei percepții de detașare privind evenimentele care nu influențează în mod direct viața cuiva. Singurele excepții de la această tendință sunt evenimentele care implică comunitatea LGBTI+, trend prezent în social media în România (aici, evenimentele internaționale au generat mai mult discurs de instigare la ură). Cu toate acestea, chiar și în acest context, această constatare este puternic legată de percepția publicului român cu privire la comunitatea LGBTI +.

Lecții învățate și recomandări pentru cercetări viitoare

De aceea, îi încurajăm pe activiști să identifice primele semne cu privire la discursul de instigare la ură online pentru a aplica metodologia de studiu (link mai jos) pe contextele lor naționale.

Cu toate acestea, din experiența noastră, recomandăm activiștilor să aplice această metodologie unui număr mai mare de evenimente și cazuri. Deși am putut trage concluzii din această cercetare, care în Italia și Germania s-a bazat în mod specific pe un număr mic de evenimente, credem că includerea mai multor evenimente în analiza de cercetare va oferi rezultate mai precise. Mai mult, chiar dacă rezultatele se dovedesc a fi similare, aplicarea metodologiei pe un număr mai mare de cazuri va crește cu siguranță legitimitatea rezultatelor și a acțiunilor care vor urma cercetării.

Este important, totuși, să rețineți că o astfel de cercetare nu este ușor de realizat. Chiar și atunci când se aplică metodologia unui număr limitat de cazuri, procesul poate fi oboseitor și consumator de timp. Astfel, recomandăm activiștilor să își creeze o bază de date pe care să o poată actualiza în permanență cu evenimente (și răspunsurile ulterioare când acestea apar) care provoacă ură online. Pentru activiștii care monitorizează deja discursuri instigatoare la ură online, acest lucru ar presupune completarea grilei metodologice cu aceste evenimente atunci când le întâlnesc. Acest lucru ar putea permite colectarea mai multor date în mod constant, oferind astfel rezultate mai nuanțate.

La fel de important, nu recomandăm ca acest tip de cercetare să fie privit ca fiind o muncă pe care o poate face o singură persoană. OSC-urile ar trebui să instruiască mai mulți membri ai personalului sau voluntari cu privire la modul de colectare a acestui tip de date. Procedând astfel, mai mulți oameni ar putea contribui la baza de date, ceea ce ar ajuta la colectarea mai multor informații. Colaborarea este, prin urmare, extrem de crucială, astfel încât OSC-urile ar trebui să își folosească rețelele lor de activiști.

O altă lecție care a rezultat din efectuarea acestei cercetări are legătură cu modul în care diferențele de limbă, context cultural și numărul de persoane care lucrează la cercetare vor influența armonizarea interpretării datelor. Prin urmare, recomandăm activiștilor să acorde o atenție specială culturii și limbii naționale / locale atunci când codifică aceste evenimente și să completeze informațiile din grila de codificare într-o manieră nuanțată.

În cele din urmă, în ceea ce privește proiectele de cercetare similare care ar putea fi realizate în viitor, recomandăm activiștilor să își intensifice eforturile de cercetare atât la nivel național, cât și la nivel european. În acest sens, la nivel național, ceea ce ar putea fi foarte interesant în ceea ce privește rezultatele cercetării ar fi dacă OSC din diferite regiuni ale țărilor lor ar putea colabora în ceea ce privește documentarea mai multor evenimente locale care provoacă ură. Acest lucru ar oferi informații utile atât în ceea ce privește creșterea colectării datelor, cât și în ceea ce privește contextul local, ceea ce în acest scenariu ar implica faptul că datele ar fi codificate într-o manieră foarte nuanțată și contextuală.

La nivel european, cercetarea națională comparativă ar putea oferi, de asemenea, observații interesante. Acest tip de cercetare ar trebui să se desfășoare în contextul unor evenimente similare care au loc în mai multe state europene. Exemple de astfel de evenimente sunt alegerile europene, alegerile naționale (atunci când acestea au loc într-o perioadă similară), reuniunile la nivel înalt sau europene, reuniunile sau conferințele pe diferite teme (de exemplu schimbări climatice, drepturile omului, COVID-19, finanțe și economie, etc.).

O astfel de cercetare comparativă ar putea ajuta activiștii să înțeleagă mai bine de ce anumite evenimente provoacă mai multă ură în unele țări, în timp ce aceleași evenimente nu produc reacții similare în altele. Mai mult, o astfel de cercetare ar putea oferi, de asemenea, indicii cu privire la indexarea declanșatorilor urii naționali, care ar putea informa ulterior mai bine campaniile și răspunsurile activiștilor. Alte aspecte care ar putea fi documentate și comparate sunt, de exemplu, implicarea mass-media și modul de raportare, deoarece compararea prejudecăților media ar putea ajuta, de asemenea, la explicarea modului în care

publicul larg percepe un anumit eveniment. Același lucru se poate spune despre retorica politică, campaniile OSC și discursurile altor comunicatori publici.

După cum această cercetare a ilustrat, valurile de ură sunt fenomene foarte complicate și complexe, care variază foarte mult de la o țară la alta. Cu toate acestea, cercetarea discursului instigator la ură privind evenimente europene și / sau regionale la nivel național ar putea duce, de asemenea, la unele constatări comune, deoarece în acest scenariu ar exista un numitor comun. Indiferent de rezultat, acest tip de cercetare ar beneficia cu siguranță activiștii și ar promova în continuare colaborarea paneuropeană pe tema discursului instigator la ură.

[Metodologia de studiu al evenimentelor cu cea mai mare probabilitate de a genera valuri de discurs de instigare la ură](#)

[Link către grila de codificare](#)

[Link către tabelul de colectare a fondului](#)

Anexa 1: Informații suplimentare despre membrii consorțiului pentru proiectul „WE CAN for human rights speech”

Unitatea pentru Cooperare și împotriva Discursului de Instigare la Ură a Consiliului Europei sprijină statele membre și ONG-urile să abordeze discursul de instigare la ură, infracțiunile din ură și discriminarea printr-o gamă de proiecte de cooperare.

ActiveWatch este membru al comitetului național pentru Mișcarea împotriva Discursului de Instigare la Ură (No Hate Speech Movement – NHSM) din România și a dobândit o experiență vastă în monitorizarea discursului de instigare la ură. Raportul lor anual despre discursul de instigare la ură oferă o analiză de calitate a conținutului relatărilor cu discurs de instigare la ură și potențialul său impact asupra stadiului drepturilor omului și asupra democrației din țară.

Agenzia di Promozione Integrata per i Cittadini in Europa (APICE) este organizația națională de cooperare a comitetului național NHSM din Italia. De la publicarea ‘We CAN!’, ei au condus cu succes trei sesiuni europene de instruire având la bază manualul și câteva sesiuni naționale de instruire, printre altele finanțate via Erasmus+. Împreună cu organizațiile comitetului național, Amnesty International Italia și altele, ei au condus campanii online de relatări de contracarare drept răspuns la incidentele de ură.

Neue Deutsche Medienmacher e.V. (NdM), este organizația coordonatoare a comitetului național NHSM din Germania. NdM a dezvoltat experiență în proiectarea strategiilor pe termen lung al relatărilor de contracarare. Având funcțională o strategie media de succes, organizația a mai dezvoltat experiență în a răspunde comentariilor cu discurs de instigare la ură pe propriile lor canale.

CEJI - A Jewish Contribution to an Inclusive Europe stă alături de oamenii din toate mediile pentru a promova o Europă a diversității și a respectului. Având peste 25 de ani de experiență în domeniul educației anti-discriminare și a propagandei, CEJI oferă sesiuni de instruire specifică pe tema prejudecăților, a diversității religioase, depășind antisemismul și fobia față de islam. Prin intermediul seriei de proiecte Facing Facts, menite a îmbunătăți răspunsul la infracțiunea motivată de ură și discursul de instigare la ură în Europa, personalul a dezvoltat o experiență unică în facilitarea cooperării între multiple persoane interesate de pe tot cuprinsul unei game diverse de comunități.

Anexa 2 Studiu asupra discursului de instigare la ură care devine viral – metodologia de colectare a datelor –

- **Scopurile studiului** identificarea criteriilor care ar trebui luate în considerare la examinarea tipurilor de situații care tind să genereze mai mult discurs online de ură
- cuantificarea predominanței (factorul de frecvență) pe care fiecare criteriu identificat (sau complex de criterii) o are asupra probabilității că o anumită situație ar putea face ca un discurs cu instigare la ură să devină viral
- încercarea de a identifica semnele timpurii cu privire la evenimentele sau situațiile care tind să genereze mai mult discurs online de instigare la ură

1. Obținerea fondului de date pentru studiu

Presa națională va fi scanată zilnic pentru a identifica evenimentele **curente** care ar putea fi incluse în studiul nostru. Pe lângă aceasta, un studiu al știrilor pe google se va face zilnic, limitat la știrile din țara partenerului. Se vor folosi cuvinte cheie care indică grupurile vulnerabile în fața discursului de instigare la ură (ex: musulman, homosexual, refugiat etc.). Știrile publicate în cursul lunii anterioare datei studiului vor fi eliminate.

De asemenea vom colecta datele despre frecvența evenimentelor pe rețelele sociale. Dacă partenerii au acces la un serviciu de extragere a datelor, aceștia sunt încurajați să-l folosească. Dacă nu, se pot folosi funcționalitățile studiului din rețelele sociale dominante în fiecare dintre țările noastre.

3. Procesul de codificare

Fiecare dintre evenimentele incluse în fondul de date ale studiului va fi codificat în grila de codificare anexată acestei metodologii. Fiecărui eveniment i se va rezerva un rând individual în grila de codificare. Grila de codificare este compusă din următoarele elemente:

1. Descrierea evenimentului (max 200 de caractere) – o scurtă descriere a evenimentului, în limba engleză, limitată la 200 de caractere. Trebuie oferite informații despre ceea ce s-a întâmplat, unde a avut loc, cine a fost implicat.

2. Data la care s-a întâmplat – fie o singură dată, fie un interval de timp în care au avut loc evenimentele

3. Localizarea evenimentului – un meniu din care se poate face o selecție. Partenerii trebuie să selecteze unde a avut evenimentul (nivel local, nivel regional, nivel național, nivel european, altul). Un exemplu de eveniment local ar fi un viol comis într-un județ din România; un eveniment la nivel european ar fi criza refugiaților din 2016.

4. Amenințarea percepută (dominantă) – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: leziune fizică, distrugerea proprietății, furt / comportament infracțional minor, modificări culturale / ale stilului de viață. Această secțiune va fi completată cu amenințarea dominantă care este exprimată de articolele din media / de opinia cititorilor cu privire la eveniment.

5. Amenințarea percepută (secundară) – la fel ca mai sus, dar trebuie notată cea de a doua cel mai des întâlnită amenințare.

6. Amenințarea materializată – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: violență verbală, violență psihologică, violență fizică, asasinat, atac terorist, viol, furt, alt comportament antisocial conex. Această secțiune va fi completată doar dacă evenimentul a avut implicații reale în viața reală asupra populației generale / a oamenilor care pot fi direct răniți de acesta.

7. Numărul de victime – un meniu din care se face selecție, având de ales între un număr aproximativ de victime. Partenerii ar trebui să folosească informațiile oferite în media pentru a evalua numărul de victime direct afectate de eveniment.

8 Tipul de victimă (1) – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: femei, copii, bărbați, altele. Aceasta pentru a evalua un prim nivel de angajament emoțional care are la bază sensibilitățile cu privire la rolurile familiei tradiționale.

9. Tipul de victimă (2) – un meniu din care se face o selecție, având de ales între armată / impunerea legii, politicieni, oficiali publici, profesioniști de renume / *influenceri* / cetățeni obișnuiți. La fel ca mai sus, dar corelat cu sensibilitățile referitoare la rolurile sociale ale profesiilor. Când spunem *influencer*, ne referim la orice figură publică care are capacitatea de a influența emoțional sau rațional oamenii (actori, vedete pop, *vloggeri* etc.). Profesioniștii de renume vor fi evaluați în funcție de contextul național al partenerilor, dar aceștia tind să includă învățători, doctori, profesori, asistente medicale etc.

10. Caracteristica percepută a făptașului – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: etnie, religie, gen, orientare sexuală, statut economic, rasă. Caracteristica principală descrie (presupusa) „deosebire” percepută a făptașului în comparație cu populația generală / victimele. Nu este necesar ca făptașul să aibă această trăsătură, dar publicul general trebuie să creadă că acesta o are (ex: o persoană ar fi posibil să nu fie de o anumită etnie, dar cititorii presupun că persoana este de respectiva etnie).

11. Relația făptașului cu țara de atac – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: cetățeni, solicitanți de azil, imigranți, descendenți ai imigranților (până la a 3-a generație), non-cetățeni. Acest lucru se folosește pentru a evalua (presupusa) „deosebire” percepută a făptașului în relație cu statul în care a avut loc evenimentul.

12. Statutul de minoritar al făptașului – un mediu din care se face o selecție, având de ales între N/A, majoritate, minoritate istorică, minoritate nouă. O privire mai profundă la deosebirea percepută a (presupusului) făptaș. Dacă (presupusul) făptaș este solicitant de azil sau un non-cetățean al țării în care a avut loc evenimentul, atunci se va completa cu N/A.

13. Contextul național – trebuie oferită o scurtă descriere de nu mai mult de 500 de caractere a contextului național în care a avut loc evenimentul. Aceasta ar trebui să acopere evenimente similare care au avut loc în apropierea datei celui care se află în analiză, sau care au contribuit la climatul social în care a avut loc evenimentul, stereotipuri generale cu privire la caracteristicile (presupusului) făptaș, etc.

14. Contextul global – la fel ca mai sus, doar că la scară globală.

15. Data primelor articole identificate

16. Numărul de apariții în presă – un meniu din care se face o selecție, având de ales între 1 - 20, 20 - 100, peste 100. Se va oferi o estimare a numărului de relatări din presă generate de eveniment.

17. Durata interesului media – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: mai puțin de o săptămână, 1 - 2 săptămâni, 2 - 4 săptămâni, peste o lună. O estimare a perioadei de timp în care media își menține atenția asupra evenimentului și produce conținut cu privire la acesta.

18. Canalul de comunicare (dominant) – un meniu din care se face o selecție, având de ales între TV, presa scrisă, rețele sociale. Partenerii vor alege cel mai important mediu prin care evenimentul a fost acoperit. Importanța este exprimată în funcție de numărul de audiență atins și impactul perceput asupra audienței.

19. Canalul de comunicare (secundar) – la fel ca mai sus

20. Influencerii implicați în generarea de emoție negativă (dominantă) – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: politicienii curentului principal, politicieni extremiști, *influenceri* extremiști, figuri publice din media / divertisment, *influenceri* de pe rețelele sociale. Dacă au fost răspândite mesaje negative, partenerii vor selecta cea mai importantă categorie de oameni care au acționat astfel. Importanța este exprimată în funcție de numărul audienței atinse și impactul perceput asupra audienței.

21. Influencerii implicați în generarea de emoție negativă (secundară) – la fel ca mai sus.

22. Tipul dominant de articole – un meniu din care se face o selecție, având de ales între informare, opinie, satiră. Partenerii vor evalua ce tip de articole au dominat acoperirea media din preajma evenimentului.

23. Tonul dominant al articolelor – un meniu din care se face o selecție, având de ales între foarte negativ, negativ, neutru, pozitiv, foarte pozitiv. Partenerii vor evalua care a fost tonul avut de majoritatea articolelor față de grupul vulnerabil la discursul de instigare la ură, nu față de făptașul (făptașii) implicat (implicați) în eveniment.

24. Articole cu comentarii cu discurs de instigare la ură, pe forumurile ziarelor – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: minoritar, majoritar, aproape toate. Aceasta se realizează pentru a evalua predominanța articolelor la care cel puțin un utilizator a generat comentarii care pot fi considerate a avea discurs de instigare la ură. De asemenea, partenerii vor selecta minoritar, dacă mai puțin de jumătate din articole au avut comentarii cu discurs de instigare la ură sau aproape toate dacă peste 90 % din articole au conținut comentarii cu discurs de instigare la ură. În cazul în care comentariile au fost șterse, partenerii pot încerca să evalueze dacă comentariul șters conținea discurs de instigare la ură, în funcție de alte comentarii pe tema acestuia.

25. Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură la articolele afectate – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: aproape inexistente, minoritare, aproape jumătate, majoritare, aproape toate. Partenerii trebuie să se bazeze pe cunoștințele lor de bun-simț și să evalueze predominanța medie a comentariilor cu discurs de instigare la ură generate de utilizatori la articolele care conțin cel puțin un astfel de comentariu.

26. Postări de pe rețelele sociale cu comentarii cu discurs de instigare la ură – la fel cu 22. Articolele cu astfel de comentarii la adresa forumurilor ziarelor, dar aplicate pe rețelele sociale relevante în fiecare dintre țările partenerilor.

27. Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură la postările de pe rețelele sociale – la fel cu 23. Procentul de comentarii cu discurs de instigare la ură la adresa articolelor afectate, dar aplicat rețelelor sociale relevante în fiecare dintre țările partenerilor.

28. Postări cu discurs de instigare la ură generate de utilizatori pe rețelele sociale – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: minoritare, majoritare, aproape toate. Partenerii vor evalua extinderea postărilor generate de utilizatori pe rețelele sociale care conțin observații discriminatorii / discurs de instigare la ură și care sunt asociate cu evenimentul în curs de codificare.

29. Articole și postări cu mesaje CAN – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: minoritare, majoritare, aproape toate. Partenerii vor evalua câte articole conțin relatări alternative și de contracarare (CAN) în secțiunea lor de comentarii.

30. Procentul de mesaje CAN din articolele și postările în care avem prezență CAN – un meniu din care se face o selecție, având de ales între: aproape inexistente, minoritare, aproape jumătate, majoritare, aproape toate. În funcție de articolele identificate la punctul 29, partenerii vor evalua procentul la care s-au ridicat comentariile cu discurs de instigare la ură contracarate sau împotriva cărora s-au folosit mesaje alternative.